КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 70 (8810). ● 3 апрель, 1986 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ЧИГИТНИ ВАҚТИДА, СИФАТЛИ ЭКИБ ОЛАЙЛИК

Баҳорнинг дастлабки ойи ҳам тугади. Лекин ҳамон далалардан, боғ-роғлардан қишнинг заҳри кўтарилмаяпти. Кўклам бирмунча кечикмоқда. Бу деҳқонларимиз ишини анча қийинлаштирмоқда.

Азамат деҳқонларимиз ўзларининг кўп йиллик тажриба, маҳоратларини, куч ва иродаларини табиат қийинчиликларига кўндаланг қилиб қўймоқдалар. Сифат, самарадорлик, жадаллаштириш йилида КПСС XXVII съезди белгилаб берган улуғвор режаларни амалга ошириш, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини комплекс ва мутаносиб ривожлантириш учун курашмоқдалар.

Айни кунларда етакчи тармоқ пахтачиликда ҳал қилувчи давр бошланмоқда. Эрта-индин чигит экишга ёппасига киришилади. Асосий диққат-эътибор чигитни вақтида, уюшқоқлик билан экиб, барча майдонларда ернинг табиий намига бир текис ва тўла ундириб олишга қаратилмоғи керак. Бу соҳада бир мунча қийинчиликлар рўй бермоқда.

Бу йил ўтган йилги камчиликларнинг такрорланмаслиги учун чигит экиш давридан бошлаб ишни аниқ ҳисоб-китоб, режа асосида ташкил этиш керак.

Бу йилги баҳорнинг ўзига хос хусусиятларидан яна бири шуки, агросаноат комплексининг қайта ташкил этилганлиги муносабати билан колхоз ва совхозларнинг мустақиллиги ошди. Хўжалик раҳбарлари, мутахассисларининг деҳқончилик масалалари билан боғлиқ бўлган у ёки бу муаммоларни, тадбирларни қачон, қайси вақтда, қандай тартиб ва усулда амалга оширишни ўзлари ҳал этиб, бу соҳада ўзлари қатъий бир фикрга келишлари учун ҳуқуқ берилди. Ана шу ҳуқуқ ва имкониятлардан чигит экишни ташкил этишда оқилона, тадбиркорлик билан фойдаланиш керак. Илғор районлар, хўжаликлар худди шундай қилмоқдалар.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз, Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларининг тажрибаси бунга мисолдир. Уларнинг чигит экиш мавсуми учун белгилаб чиққан тадбирларида муддат, сифат, пировард натижа ва одамларга ғамхўрлик асосий ўринни эгаллайди.

Лекин ҳамма ерда ҳам чигит экишга тайёргарлик юксак савияда деб бўлмайди. Айрим район ва хўжаликларда меҳнат интизоми кўнгилдагидек эмас. Ғанимат кунлар ўтиб бораётган бўлишига қарамай, дала ишларига мавжуд кучлар, техникалар тўла сафарбар этилмаган.

Яқинда матбуотда область пахтакорлар советининг 1986 йилда чигит экишни ўз вақтида, уюшқоқлик билан, сифатли ўтказиш, уруғни ернинг табиий намига тўла ва қийғос ундириб олиш юзасидан тавсиялари эълон қилинди. Ҳар бир колхоз ва совхозда дала ишларини ана шу тавсиялар асосида ташкил этиш ғоят муҳим вазифадир. Тавсияга кўр-кўрона амал қилиш ярамайди. Ундан ҳар бир хўжаликнинг тупроқ, иқлим шароитини ҳисобга олган ҳолда ижодий фойдаланиш зарур.

Асосий масала чигит экишни қачон бошлашда эмас. Энг муҳими, ерда ҳароратнинг нормал бўлган пайтини тўғри аниқлаб, ўз муддатида экишга киришиш ва бу ишни сифатли тугаллашдан иборатдир. Шунинг учун ҳам техника, механизаторларнинг тайёргарлигини қайта-қайта синовдан ўтказиш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бу йил областимизда 140 минг гектар майдонда пахта етиштирилади. Шундан 120 минг гектар ерга чигитнинг асосан С-4880 нави экилади. Ўтган йилларда айрим хўжаликларда бу навни парвариш қилишда агротехника қоидаларининг қўпол равишда бузилишига йўл қўйилди. Оқибатда ҳосилдорликка, маҳсулот сифатига жиддий зиён етказилди. Хўжалик раҳбарлари, мутахассислари ўтган йилги сабоқлардан тўғри хулоса чиқаришлари, деҳқонлар ўртасида бу навни парвариш қилиш агротехникасининг илғор усуллари кенг тушунтирилиши зарур.

Ҳар бир экипажнинг тўла унум билан ишлаши учун ишни қатъий график асосида ташкил этиш талаб этилади. Областда 2300 та сеялка мавжуд. Агарда бу сеялкаларнинг ҳар бирида ўртача кунига 10 гектардан майдонга чигит экилса, ишни узоғи билан 5—6 кун ичида тугаллаш имконияти бор. Хўжаликларда ҳисоб-китоб шу тарзда тузиб чиқилиши керак. Бароңа сифатли ўтказилган ерларда ҳозирги мавжуд нам ҳисобига чигитни тўла ундириб олиш мумкин. Бузиб экишларга асло йўл қўймайлик. Зотан, унинг турган-битгани зиён.

Бу йил кўпгина хўжаликлар чигит экишда электрон мосламалар билан ишлайдиган СХУ-4 сеялкасидан фойдаланадилар. Ҳар қандай янгиликнинг ҳам дастлабки вақтда ўзига яраша камчиликлари, нуқсонлари бўлади. Бундан чўчимаслик керак. Янгиликни қўллаб-қувватлаш, камчиликларни бамаслаҳат, ҳамкорликда тугатиш чораларини кўриш зарур. Барча районларда механизаторларнинг янги техника ва айниқса, СХУ-4 сеялкасидан фойдаланиш усуллари билан таништириш мақсадида семинарлар ташкил этиш, машғулотларда чигит экишни қулай ва қисқа муддатларда ўтказишни таъминлашга оид чораларни таҳлил этиш, тажрибаларни умумлаштириш керак. Шу боисдан экиш агрегатларини икки сменада ишлашини таъминлаш зарур.

Ҳозирги вақтда мутахассислар зиммасига ғоят катта масъулият юклатилган. Улар далалар, экин майдонларининг тайёрлигини пухта текшириб чиқишлари, тупроқдаги ҳароратни мунтазам кузатиб боришлари керак. Улар нам кам, чигитни тўла ундириб олиш мумкин бўмаган далаларни вақтида аниқлашлари ва бундай майдонларга қўшимча ишлов бериш юзасидан конкрет таклиф ва тавсияларни киритишлари, уларнинг ижроси тўғрисида қайғуришлари зарур. Бунда, айниқса, қўшимча сув манбаларини қидириб топиш, булоқлар, оқава сувлардан, коллектор ва зовур сувларидан фойдаланиш, бундай ерларга етарли миқдорда насослар ўрнатиш алоҳида эътиборда бўлсин. Сув ресурсларидан тежамли фойдаланиш мақсадида Бекобод райони хўжаликларининг тажрибаси асосида чигитни пуштага экишни иложи борича кўпроқ майдонларда жорий этиш талаб этилади.

Ўтган қишнинг илиқ келганлиги туфайли турли хил ҳашаротлар ва қишлоқ хўжалиги зараркунандаларининг жон сақлаб қолиши учун шароит туғилди. Агроном-энтимологлар ҳашаротга қарши курашнинг таъсирчан усулларидан фойдаланиш тўғрисида ҳозирдан тайёргарлик кўриб қўйишлари шарт. Мавжуд биолабораториялар ишини намунали йўлга қўйиш керак.

Далада ишлаётганлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш бош масаладир. Ана шу мақсадда дала шийпонларини яқин кунлар ичида ремонтдан чиқариб, тўла жиҳозлаб қўйиш керак. Афсуски, кўпгина хўжаликларда бу масалаларга етарлича эътибор берилмаяпти. Ўтган йилги мавсум якунланганда дала шийпонлари қандай аҳволда бўлса кўп жойларда шундайлигича турибди. Зудлик билан бу соҳадаги камчиликларни тугатиш керак.

Кўклам кун сайин чирой очиб, дала ва боғларга ўзгача ҳусн, ўзгача латофат бахш этмоқда. Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили баҳори — мўлкўлчилик, маъмурчилик баҳори бўлсин. Зиммага олган план ва юксак социалистик мажбуриятларимизнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштириш учун ҳамма ерда чигит экиш мавсумини ўз муддатида уюшқоқлик билан ўтказиб олайлик. Мўл ҳосилга пухта замин яратайлик.

ЗАМОНДОШИМИЗ — БРИГАДА БОШЛИҒИ

Деҳқончиликка бўлган меҳр бу қизда жуда эрта уйғонди. У далага отланди. Тез орада ўзининг меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги билан кўпчилик ўртасида обрў-эътибор қозонди. Устоз пахтакорлардан билмаганларини сўраб ўрганишдан сира тортинмади. Ҳар бир ишни ўз вақтида маромида, қиёмига етказиб бажариш каби хислатлар унинг фаолиятида кун сайин сайқал топа бошлади. Мўл ҳосил етиштиришга баракали ҳисса қўшди. Шунинг учун ҳам уни бригадага етакчи қилиб тайинладилар. Назира Нодирова ёш бўлса ҳам кўпчиликка моҳирлик билан бошчилик қила бошлади. Яхши сўзлари, ахлоқи, одоби билан одамлар қалбига йўл топди. Уларни янгича ишлашга, имкониятлардан, резервлардан ўз ўрнида фойдалана билишга даъват этди. Асосий диққат-эътиборини далалар саховатини оширишга қаратди. Агротехника тадбирларининг сифатли бажарилишини таъминлаш учун курашди. Унинг ташаббуси билан йиғим-теримни механизациялаштиришда ҳам яхши ишлар қилинди. Ўтган йили ҳосилдорликни 32 центнердан оширган бригада деҳқонлари бу йил юксак марраларни кўзлаб иш олиб бормоқдалар. Ҳамма майдонлар, техника экишга шай қилиб қўйилган. Уруғлик сараланган.

Назира Нодирова — тадбиркор, узоқни кўзлаб иш қиладиган деҳқон қизи. У бу йил ҳам Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз бригадалари ўртасидаги беллашувда ғолиб чиқиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

А. Зуфаров фотоси.

М. С. Горбачевнинг С. Машел билан учрашуви

1 апрель куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Фрелимо партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикаси Президенти С. Машел билан учрашди.

М. С. Горбачев мамлакатимизда КПСС XXVII съезди қарорларини амалга ошириш борасида авж олиб кетган ишлар тўғрисида, КПСС ва Совет давлати дунёдаги вазиятни соғломлаштириш, Ер юзида ядро қуролини тугатиш ҳамда космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш манфаатлари йўлида сарфлаётган куч-ғайратлари ҳақида гапириб берди. Совет Иттифоқи ҳар бир халқнинг ўз тараққиёт йўлини мустақил танлаб олиш ҳуқуқини сўзсиз ҳурмат қилган ҳолда дунёнинг турли районларидаги можароли вазиятларни адолатли сиёсий йўл билан бартараф этиш учун қатъий ва изчиллик билан курашаётганлиги таъкидланди.

С. Машел Мозамбикда КПСС XXVII съездига жуда катта халқаро аҳамиятга молик воқеа сифатида қаралаётганлигини, съездда олға сурилган кенг қамровли халқаро хавфсизлик системасини яратиш ғояси тўлатўкис маъқулланаётганлигини айтди. У Фрелимо партиясининг империалистлар, ирқчилар ва уларнинг жосуслари Мозамбикни янги ҳаёт қуриш йўлидан тойдириб юборишга уринаётганлигига қарши зарба бериш учун Мозамбик халқини сафарбар этиш борасидаги фаолияти тўғрисида ахборот берди. С. Машел Мозамбик Халқ Республикасига беғараз ёрдам бериб, уни қўллаб-қувватлаётганлиги учун КПССга, Совет халқига чуқур миннатдорчилик билдирди.

Учрашув қатнашчилари Претория ирқчи режими империалистик кучларга суяниб, Африкадаги мустақил давлатларнинг ишига аралашиш ва уларга нисбатан агрессия сиёсатини ўтказаётганлиги, ана шу режим Намибияни қонунга хилоф равишда ҳамон оккупация этиб турганлиги, Жанубий Африка Республикасидаги ғайри инсоний апартеид системаси бўлишининг ўзи Африка жанубида кескин ва қалтис вазият мавжудлигининг сабабларидир, деб таъкидладилар.

Улар АҚШнинг ЖАР билан «амалий ҳамкорлик» деб аталмиш ҳамкорлигини қатъиян қораладилар. Африка миллий конгресси ва СВАПО раҳбарлигида Жанубий Африка ва Намибия халқларининг озодлик учун олиб бораётган мардонавор кураши билан бирдамликларини уқтирдилар.

Учрашув чоғида иккала томон ҳам КПСС билан Фрелимо партияси ўртасида, Совет Иттифоқи билан халқ Мозамбиги ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ҳамда чуқурлаштириш иштиёқида эканлиги изҳор этилди. Бу борада амалга оширилиши лозим бўлган бир қанча конкрет чора-тадбирлар келишиб олинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Мозамбик халқи ўзининг адолатли курашида аввалгидек ҳозирда ҳам совет халқининг мададига суянавериши мумкин, деди.

С. Машел ўртоқ М. С. Горбачевни Мозамбик Халқ Республикасига боришга таклиф қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

Учрашув самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди.

(ТАСС).

МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Фрелимо партиясининг Раиси, Мозамбик Халқ Республикасининг Президенти Самора Мойзес Машел 1 апрель куни рафиқаси билан Совет Иттифоқидан жўнаб кетди. У совет раҳбарларининг таклифига биноан амалий дўстона визит билан мамлакатимизга келган эди.

Аэродромда дўст мамлакат раҳбарини ва унинг рафиқасини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

С. М. Машел жўнаб кетиш олдидан В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйилди.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК ПРОГРАММАСИ

КПСС XXVII съездида бир овоздан маъқулланган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программаси тексти рус, ўзбек ва қорақалпоқ тилларида кўп нусхада нашр этилди.

Ҳозирги таҳрирдаги КПССнинг учинчи Программаси — бу социализмни планли тарзда ва ҳар томонлама такомиллаштириш мамлакат социал-иқтисодий ривожини жадаллаштириш негизида совет жамиятининг коммунизм сари бундан буёнги ҳаракати программасидир. Бу — тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш программасидир.

Китобчаларни «Ўзбекистон» ва «Қорақалпоғистон» нашриётлари чиқарди, улар Тошкентдаги «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасида ва Нукус полиграфия комбинатида нашр этилди.

ГЕКТАРИДАН 36 ЦЕНТНЕРДАН

ЧИНОЗ районидаги Навоий номли колхоз деҳқонлари уруғни чигит суви бермасдан ернинг табиий намига ундириб олиш мақсадида зарур тадбирларни бажаришга киришдилар. Ҳозиргача экин майдонларининг учдан бир қисмига запас суви қўйилди. 760 гектардан зиёд ер бороналанди. Ж. Зокиров, Д. Ниёзов сингари механизаторлар ҳар куни 20-25 гектар майдонни экишга тайёрлашяпти.

Далага маҳаллий ўғит чиқариш ҳам давом этяпти. Кунига 30 тоннадан зиёд «ер малҳами» жамғариляпти. Бу йил хўжалик пахтакорлари ғўзаларни шарбат усулида суғориб, ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил кўтаришмоқчи.

Т. ЭРХЎЖАЕВ.

ЛЕКТОРЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ СЕМИНАРИ

Илгари хабар қилганимиздек, областимиздаги партия комитетлари, комсомол ташкилотлари ва «Билим» жамияти лекторларининг уч кунлик семинари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари КПСС XXVII съезди материаллари бўйича қатор докладларни тингладилар.

Тошкент театр ва рассомлик институти ректори, фалсафа фанлари доктори, профессор Т. С. Саидбоев «КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди меҳнаткашлар ўртасида атеистик пропагандани кучайтириш тўғрисида» темасидаги лекция билан чиқди. Семинар иштирокчилари ҳузурида тарих фанлари доктори Ш. З. Зиёмов «КПСС XXVII съезди совет жамиятининг сиёсий системасида партиянинг раҳбарлик роли ошиши тўғрисида», юридик фанлари доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, профессор Ш. З. Ўразаев «КПСС XXVII съезди социалистик демократияни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш ҳамда қонунчиликни мустаҳкамлаш» темасида лекция ўқидилар. Иқтисод фанлари доктори профессор Э. А. Акромовнинг лекцияси эса фан-техника тараққиёти ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим воситаси темасига бағишланди.

Шунингдек, семинар иштирокчилари КПСС XXVII съезди коммунистик қурилишда КПСС аъзоларининг ролини ошириш, идеология кураши ва контрпропаганда масалалари, КПСС XXVII съезди партиянинг ташқи сиёсий фаолияти тўғрисидаги лекцияларни ҳам тингладилар. Тарих фанлари доктори, профессор А. Ғ. Абдунабиев, фалсафа фанлари кандидати, доцент Ш. Ғ. Яҳёев, тарих фанлари кандидати, Тошкент олий партия мактабининг доценти В. И. Гулинлар шу темаларда лекциялар ўқишди.

Лекторлар семинарнинг ташкил этилиши тўғрисидаги фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашдилар, ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олдилар. Шу билан семинар ўз ишини тугатди.

ЯДРО ҚУРОЛЛАРИГА ЙЎЛ ЙЎҚ!

ДИЛИМИЗДАГИ ГАПЛАР

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачевнинг совет телевидениеси орқали сўзлаган нутқини зўр қизиқиш ва катта қониқиш билан тингладик. Вақт ярим кечадан оғган бўлсада бутун оиламиз аъзолари билан «зангори экран» қаршисида ўтирдик. Партиямиз раҳбарининг нутқи мантиқий кучлилиги билан ҳар бир кишида битмас-туганмас таассурот қолдирди.

Бу нутқда бизнинг социалистик давлатимиз бундан буён ҳам жаҳонда тинчликни мустаҳкамлаш, қирғинбарот урушини олдини олиш, атом қуролини тамомила йўқ қилиб ташлаш йўлида ҳормай-толмай курашажаги яна бир бор таъкидланди. Совет кишилари урушнинг халқлар бошига катта кулфатлар солишини ҳеч қачон унутмайдилар. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг Ер юзида осойишталикни барқарор этишга қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатини тўла қўллаб-қувватламоқдалар. Улар СССРнинг халқаро миқёсдаги мавқеини мустаҳкамлаш, мудофаа қудратини кучайтириш билан яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар.

Халқаро вазият жуда ҳам кескинлашиб бораётган ҳозирги шароитда АҚШ корчалонлари қуролланишга, ядро қуроли синовларини давом эттиришга зўр бермоқдалар. Улар СССРнинг ядро қуролларини синаб кўришни тўхтатиш ва келгусида бу қуролни таг-томири билан йўқ қилиб ташлашга қаратилган ҳамда жаҳондаги барча халқлар томонидан мамнуният билан кутиб олинган оқилона таклифларига қулоқ солмаяптилар. Ҳаддидан ошган кўрнамаклар атом қуролини портлатишни давом эттириб жаҳон халқларининг норозилигига сабаб бўлмоқдалар. Холис ниятли кишилар қатори совет кишилари ҳам АҚШ маъмуриятининг бундай хатти-ҳаракатларидан ғазабланмоқдалар.

Ўртоқ М. С. Горбачев таъкидлаганидек, ҳозир курраи заминда таркиб топган вазият зудлик билан ҳаракат қилишни талаб этмоқда, вақт ғаниматида ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш керак. Биз партиямиз ва ҳукуматимизнинг шу эзгу ният йўлидаги ҳар бир қадамини тўла қўллаб-қувватлаймиз.

М. АЗИМОВ,
пенсионер, меҳнат ветерани.

ПОРТЛАТИШЛАР ТЎХТАТИЛСИН

Совхозимиз ишчи ва хизматчилари партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш, Озиқ-овқат программасини ҳал этиш, эл дастурхонини ноз-неъматларга тўкин қилиш иштиёқида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Бу йил биз ҳар қачонгидан ҳам юқори кўрсаткичларга эришишга бел боғлаганмиз. Орзуларимиз ушалиши учун бизга фақат тинчлик керак. Тинчлик билан меҳнат эгизакдир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет телевидениеси орқали сўзлаган нутқида тинчликни мустаҳкамламоқ учун энг аввало ядро қуроллари синовини тўхтатиш зарурлиги алоҳида уқтирилди. Совет Иттифоқи Хиросима ва Нагасаки фожиасининг 40 йиллиги кунида ядровий портлатишларни тўхтатиш ташаббусини бошлаб яхши намуна кўрсатди. Лекин АҚШнинг урушқоқ доиралари бу ташаббусни қўллаб-қувватламадилар, ақл-идрок овозига қулоқ солмадилар. Улар ядровий портлатишларни давом эттиравердилар.

Бу ҳолни жаҳондаги барча тинчликсевар кучлар қаттиқ қораламоқдалар. Улар биз билан бирга Совет ҳукуматининг тинчликсевар сиёсатини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар.

Урушнинг нималигини бизнинг авлод яхши билади. Шунинг учун ҳам тинчлик биз учун ҳар нарсадан қадрлидир. Планетамиз ядро қуролларидан холи, тинч ва осойишта бўлишини истаймиз.

Ж. ҲАЙДАРОВ,
Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози агрономи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

19 АПРЕЛЬ — БУТУНИТТИФОҚ КОММУНИСТИК ШАНБАЛИГИ

✦ «Средазкабель» бирлашмасининг меҳнатчилари Коммунистик шанбалик кунида тайёрлаган кўп километрли кабель мамлакат нефтчилари, геологлари, темирйўлчилари ва алоқачиларига муддатидан илгари жўнатилади.

Цехларда, участкаларда, ҳар бир иш жойида энг юқори самара билан ишлашга қарор қилинди. 800 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш режалаштирилмоқда.

✦

◆ «УЗБЕКХЛОПКОМАШ» заводининг меҳнатчилари «Қизил шанбалик» кунида смена топшириқларини анча ошириб бажариш мажбуриятини олдилар. Бу ерда Бутуниттифоқ шанбалик вақтида 120 минг сўмликдан кўпроқ ҳар хил ускуна тайёрланади.

Бундан ташқари, шу куни машинасозлар 7 минг сўмлик халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқарадилар, завод территориясини ободонлаштирадилар, юзлаб туп мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтқазадилар.

✦

✦ РЕСПУБЛИКА авиаторлари коммунистик меҳнат байрами кунига юксак марраларни белгиладилар. Шу куни пландан ташқари 120 тоннадан зиёд юк ва почта ташиш, 10 минг пассажирга хизмат кўрсатиш мўлжалланмоқда.

19 апрель куни жами 130 минг сўмлик ҳар хил ишларни бажариш ва шанбалик фондига ўн минг сўм ўтказиш кўзда тутилмоқда.

✦

✦ ТОШКЕНТДАГИ кўнгалантерея ва спорт моллари фабрикасидан Муҳаббат Султонова бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси шанбаликда нуқул тежалган хом ашё ҳисобига ишлашга қарор қилди. Қизлар 19 апрель куни энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга, пландан ташқари қирқта буюм ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

Корхонадаги ёшларнинг ҳаммаси комсомол қизлар ташаббусини қўллаб-қувватлади. Бу ерда ҳар олти буюмдан бири тежалган материаллар ҳисобига тайёрланади.

(ЎзТАГ).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Фан-техника тараққиёти— жадаллаштиришнинг муҳим шарти

СЪЕЗДАН КЕЙИНГИ ЎЙЛАР

КПСС XXVII съезди томонидан мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш бўйича ишлаб чиқилган концепция иқтисодий ўсишнинг интенсив омилларидан фойдаланишга қатъий ўтиш заруратидан келиб чиқади. Фан-техника тараққиёти ва у эришаётган ютуқларни халқ хўжалигининг барча тармоқларида кенг кўламда амалга ошириш ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳар томонлама интенсивлаштириш ва самарадорлигини оширишнинг асосий негизидир.

Фан-техника тараққиёти ижтимоий тараққиётнинг барча томонларига муайян даражада таъсир кўрсатади. Шу негизда жамиятни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш вазифаси ҳал қилинади. У янги тармоқлар ва ишлаб чиқаришларни шакллантириш, материаллар ва энергиянинг янги турларини ўзлаштириш ҳисобига халқ хўжалиги структурасида муайян ўзгаришларни вужудга келтиради. Унинг негизида меҳнатнинг характери ва шароитларида, халқнинг моддий-маданий турмуш даражасида прогрессив ўзгаришлар содир бўлади. Социалистик жамиятда фан-техника тараққиётининг ўзига хос асосий хусусияти шундан иборатки, у жамиятнинг барча аъзолари манфаатлари учун амалга оширилади, қўл меҳнатини тежашга, меҳнат шароитларини енгиллаштиришга, иш вақтининг қисқаришига, ишдан ташқари ва бўш вақтнинг кўпайишига ёрдам беради.

Мамлакатимиздаги ва шу жумладан Совет Ўзбекистонида социалистик қурилишнинг бутун бориши фан-техника тараққиёти ана шу йўналишлар бўйича бир маромда ва мутаносиб ривожланаётганлигидан далолат беради. Совет халқининг фидокорона меҳнати ва янги техникани бир маромда жорий қилиш, шунингдек, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш натижасида мамлакатимиз фан-техника тараққиётини ривожланиш даражасини белгиловчи кўпчилик саноат маҳсулоти турлари бўйича жаҳонда энг олдинги марраларга чиқиб олди. Жумладан, бизнинг мамлакатимиз чўян, пўлат, темир маъдани, минерал ўғитлар, тракторлар ва бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди. 1971—1984 йилларда СССРда 52 мингтадан ортиқ янги типдаги машиналар, асбоб-ускуналар, аппаратуралар, приборлар ва автоматлаштириш воситаларининг намуналари яратилди.

Фан-техника тараққиётининг ривожланиш даражасини Ўзбекистон ССР мисолида ҳам ёрқин кўриш мумкин. Улуғ Октябрь социалистик революциясигача тўла саводсиз бўлган республикамизда ҳозирги вақтда салкам 38 минг илмий ходим, шу жумладан 17 минг фан докторлари ва кандидатлари ишлаб турибди. 1971—1984 йилларда 900 мингта яқин рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар тушди. Уларнинг фақатгина бир қисмидан фойдаланиш натижасида 2,5 миллиард сўмликка яқин иқтисодий самара олинди. Шу давр мобайнида Ўзбекистон саноатида янги техника бўйича 135 мингтадан кўпроқ тадбир амалга оширилди, бунинг ҳисобига шартли салкам 90 минг киши кучи тежаб қолинди.

Машинасозликда металлни тежайдиган технологияларни қўлланиш, металлга ишлов берувчи асбоб-ускуналар парки кўпайди. Саноат роботлари, юк ортиш-тушириш ва кўтариш-ташиш ишларини механизациялаш ва автоматлаштириш воситалари парки кенгайди. Машиналар, асбоб-ускуналар, приборлар ва аппаратларнинг салкам 500 номдаги янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва йўлга қўйилди.

1970—1984 йилларда қишлоқ хўжалигининг энергия қуввати 2,1 баравар ошди, тракторлар сони 1,5 баравар, пахта териш машиналари 1,5 баравар, юк автомобиллари 1,6 баравар кўпайди. Ўзбекистонда қурилиш ишлаб чиқариши ҳам кескин ривожланди. Бу яратувчилик ишида кўплаб машина ва механизмлар фойдаланилмоқда. Ҳозирги вақтда республика қурилишларида 10 мингтага яқин экскаватор, 5 мингтадан кўп скрепер, 8 мингтадан ортиқ бульдозер ва бошқа кўпгина техника воситалари фойдаланилаяпти. Бундай машина-механизмлар қанчалик қудратли эканлигини тўла тасаввур қилиш учун шуни айтиш мумкинки, улар ёрдами билан ҳар йили Катта Фарғона канали сингари тўрт юздан ортиқ канални қуриш мумкин.

Қисқаси Советлар мамлакати, КПСС Марказий Комитетида 1985 йил июнь ойида бўлиб ўтган кенгашда таъкидланганидек, ўзининг иқтисодий негизига таяниб, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришни таъминлай олади ва унга тайёрдир. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш заруратининг анчагина сабаблари бор. Уларнинг энг муҳимлари капитализм билан иқтисодий мусобақада тўла ғалабани таъминлаш, халқнинг турмуш шароитини ва мамлакатнинг мудофаа қудратини янада ошириш заруратидир.

КПСС мамлакат экономикаси аҳволини чуқур таҳлил қилиб, ривожланишнинг ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган планларини тузишда экономикани интенсивлаштиришда кескин бурилиш ясалишини таъминловчи янги йўлларни омилларга таяниш зарурлигини ҳар томонлама асослаб берди. Бунга фақат фан-техника тараққиётини жадаллаштириш негизидагина эришиш мумкин. Шубҳасиз, бу жараённи ривожлантиришни тезлаштириш катта харажатларни талаб этади. Шунинг учун ҳозирги вақтда халқаро аҳволни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини оширишнинг барча резервлари қидириб топилмоқда ва ишга солинади.

КПСС XXVII съезди қарорларида маҳсулот сифатини ҳар томонлама яхшилашга катта эътибор берилганлиги ҳаммага маълум. Чунки, сифатнинг яхшиланиши миқдорнинг кўпайишини ҳам билдиради. Сифати яхши маҳсулотдан анча узоқ муддат фойдаланиш мумкин. Бу билан бундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича янги қувватларни яратиш учун зарур бўлган кўплаб маблағларни тежаб қолиш мумкин бўлади. Республикамизда 1985 йил бошига келиб Давлат сифат белгисига сазовор бўлган буюмлар сони 2000 тадан ошди. Бундай маҳсулотлар тайёрлаш 1975 йилдагига нисбатан 3,5 баравар кўпайди.

КПСС XXVII съезди халқ хўжалигини ривожлантиришда фан-техника тараққиётининг роли ва аҳамиятини ҳисобга олиб, унинг ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилишни ҳар томонлама тезлаштиришга мамлакатни ўн иккинчи беш йилликда ва янада узоқроқ истиқболда сиёсий ва иқтисодий ривожлантиришнинг ҳал қилувчи вазифаси сифатида қарамоқда.

Шу муносабат билан «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»да таъкидланади: «Ишлаб чиқарувчи кучларни ўзгартиришда, экономикани ҳар томонлама интенсивлаш изига кўчиришда, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда фан ва техниканинг роли қатъиян юқори кўтарилсин. Фан-техника тараққиётини социал вазифаларни ҳал этишга йўналтириш кучайтирилсин».

Интенсивлаштириш негизида ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишда фан-техника тараққиёти ролининг ортиши фан ва техника тараққиётининг барча йўналишларини мутаносиблаштиришни таъминловчи ягона техникавий сиёсат ўтказишни назарда тутади. Бунда асосий эътибор меҳнат унумдорлигини кескин ошириш, ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини кучайтириш, маҳсулотларга металл сарфини камайтириш имконини берувчи ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга қаратилади.

Фан-техника тараққиётини ривожлантиришда фанга етакчи роль ажратилади. Янги беш йилликда фаннинг ишлаб чиқаришга энг кўп даражада яқинлашувини таъминлаш лозим, унинг моддий ва тажриба-экспериментал базасини мустаҳкамлаш, замонавий приборлар ва илмий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш керак.

Тармоқ, олий ўқув юртлари фани, фанлар академиясининг роли янада ошади. Олимлар асосий эътиборни техникавий йўналишдаги, аввало принципиал жиҳатдан янги техника ва ишлаб чиқариш технологияси турларини яратиш билан боғлиқ тадқиқотларни кенгайтиришга қаратадилар. Республикада КПСС Марказий Комитетида 1985 йил июнида бўлиб ўтган кенгаш қарорларига мувофиқ фаннинг ишлаб чиқариш билан интеграциясининг иқтисодий формаларини такомиллаштириш бошланди. Бу илмий тадқиқотларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш муддатлари қисқаришини таъминлайди. Ҳозирги вақтда эса бу давр жаҳонда ўртача 3 йилдан ошиқроқни ташкил этмоқда.

Қўйилган вазифаларни ҳал қилишда табиий ва техник йўналишдаги фанлар вакилларигина эмас, шу билан бирга иқтисодчи олимлар ҳам қатнашишлари зарур. Шу муносабат билан айрим масалалар ҳақида мулоҳаза юритмоқчимиз.

Аввало, саноатда асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тўғрисида тўхталмоқчимиз. Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида таъкидланганидек, фонд самараси қамайиб кетмоқда. Айниқса, у саноат ишлаб чиқаришида кўнгилдагидек эмас. Ваҳоланки, саноатда бошқа тармоқлар учун фан-техника тараққиётини ривожлантиришга хизмат қилувчи моддий база яратилади. Ўн биринчи беш йиллик даврида бу кўрсаткич 17 процент камайди. Тахминий ҳисобларга кўра бунинг оқибатида сўнгги ўн йилда 5—6 миллиард сўмлик ялпи маҳсулот олинмай қолди. Бунинг кўпгина сабаблари бор. Саноатдаги структура ўзгаришлари, яъни фонд ҳажмининг солиштирма улуши кескин кўпайган тармоқларнинг вужудга келиши, айрим министрликлар ва идоралар томонидан капитал маблағларни ишлаб турган корхоналарни техник қайта ускуналаш ўрнига кўплаб янги объектлар қурилишига сочиб юборилганлиги ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ҳатто биринчи ва иккинчи беш йилликларда қурилган айрим саноат корхоналарининг ҳозирги вақтгача реконструкция қилинмаганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. 1934 йилда қурилган Тошкент тўқимачилик комбинатининг айрим фабрикалари бунга мисол бўла олади.

Шунинг учун ҳам ўн иккинчи беш йилликда республиканинг асосий саноат ишлаб чиқариш фондларини янгилашнинг ўн биринчи беш йилликдагига нисбатан 2—3 баравар кўпайишини таъминлаш лозим. Бунинг учун капитал маблағларнинг кўпчилик қисмини (тахминан 80—90 процентини) ишлаб турган корхоналарни техник қайта ускуналашга сарфлаш лозим. Шундай қилингандагина саноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ошириш муаммолари умуман ечилади. Айни вақтда социал муаммолар ҳам ҳал қилинади, Жумладан, оғир қўл меҳнати енгиллаштирилади, ишлаб чиқариш шароитлари яхшиланади.

Ҳаммага маълумки, фан-техника тараққиёти вақт бўйича ишлаб чиқариш аппаратидан тўла фойдаланишни талаб этади. Ҳозирги вақтда республикадаги саноат корхоналарида сменали коэффициент 1,34 ни ташкил этиб турибди. Тахминий ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, агар у иккига етказилса, арзимаган капитал маблағ сарфлаш билан ҳар йили қўшимча 8—10 миллиард сўмлик ялпи маҳсулот олиш мумкин. Бироқ, бу фақатгина иқтисодий вазифагина бўлиб қолмай шу билан бирга ҳам техникавий, ҳам социал вазифадир. Чунки, унинг ҳал қилиниши оралиқ тармоқлар ишининг (шаҳар транспорти, умумий овқатланиш корхоналари, медицина муассасалари ва ҳ. к.) смена коэффициентини ошириш билан боғлиқдир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган юқоридаги кенгашдаги нутқида ҳар қандай планнинг илмий асосланганлиги унинг норматив базаси объективлиги билан таъминланади, деди. Бироқ, республиканинг айрим корхоналари, министрликлари ва идораларида хомашё, материаллар, ёқилғи ва бошқа ресурсларнинг кўпгина турларини сарфлаш нормаси 10 йил, айрим ҳолларда 15 йил давомида қайта кўриб чиқилмаяпти. Ваҳоланки, ана шу йилларда янги техника жорий қилинди. Ишчи-хизматчиларнинг касб маҳорати ошди.

Моддий-техника ресурсларини сарфлашнинг яхши асосланган нормаси планлаштиришнинг илмий негизигина бўлиб қолмай, улардан тежаб-тергаб фойдаланиш имконини ҳам беради, айни вақтда қонунсиз равишда ишлатиш йўлларини бартараф этади. Республикада бу муаммо кўп жиҳатдан шу проблема юзасидан тадқиқотлар олиб борилмаётганлиги оқибатида содир бўлмоқда. Тўғри, бу иш билан Ўзбекистон ССР Госплани ҳузуридаги экономика институтида бир неча киши шуғулланмоқда. Лекин бу етарли эмас.

Биз иқтисодчи олимлар фан-техника тараққиётини планлаштиришни чуқур ўрганишимиз ва унинг ютуқларидан энг кўп даражада фойдаланиш бўйича илмий асосланган таклифлар киритишимиз керак. Бу проблеманинг ўткирлигини шундан ҳам билса бўладики, ҳозирги вақтда планнинг янги техникани жорий қилиш бўлими унинг бошқа бўлимлари билан, меҳнат унумдорлиги, маҳсулот таннархи каби бўлимлари билан узвий боғланган эмас. Министрликлар, идоралар ва корхоналар томонидан янги техникани жорий қилиш планига мувофиқ ўн минглаб ходимлар шу иш билан шуғулланишга ажратилади. Лекин, у меҳнат унумдорлиги плани бўлими кўрсаткичларига тамомила таъсир қилмайди. Бундай аҳволни бошқача қандай изоҳлаш мумкин?

КПСС XXVII съезди фан-техника тараққиёти бўйича катта ва мураккаб вазифаларни қўяр экан ривожланишнинг ҳозирги шароитларида маънавий эскиришнинг бошланиш вақти фақатгина техника учунгина эмас, илмий фикрлаш учун ҳам қисқарганлигини назарда тутади. Буни шундан ҳам билса бўладики, паровозни яратиш бўйича илмий фикрни ишлаб чиқаришга жорий этиш учун 80 йил, телефонга 50 йил, самолётга 30 йил керак бўлди. Лазер техникаси эса фақатгина уч ой давомида жорий этилди.

Социализм шароитларида техника тараққиёти меҳнат унумдорлигини ўстиришни таъминлаш билан миллий даромад ҳажмининг муттасил кўпайишига олиб келади. Миллий даромад ҳажмининг ошиши ишчилар ва хизматчиларнинг меҳнат ҳақи ҳамда колхозчилар даромадлари миқдори кўпайишини, халқнинг турмуш даражаси яхшиланишини таъминлайди.

О. ҲИКМАТОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

✦ЯНГИЙЎЛ ёғ-мой комбинати илғор ишчилари (суратда: чапдан ўнгга) Раҳима Мардонбоева, Гулнора Сатторова ва Нина Филиналар ҳар қачонгидан ҳам юксак унум билан ишлашмоқда. Улар КПСС XXVII съездининг ҳаётбахш қарорларидан руҳланиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди. Пешқадам дугоналар смена топшириқларини мунтазам ошириб бажаришмоқда.

А. Зуфаров фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

ПАЙВАНДЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

✦ «Таштекстильмаш» заводи темирчилик-пресслаш цехининг пайвандлаш участкаси алоҳида корпусга кўчирилди. Ҳар бир пайвандловчи учун якка тортувчи вентеляцияси бўлган кабина жиҳозланди. Қолган участкаларда фойдали саҳн катталашди, ҳаво анча тоза бўлиб қолди. Бу ерда пайвандлаш чоғидаги чақнашлар ишчиларга ҳалақит бермайдиган бўлди ва натижада меҳнат унумдорлиги ортди. Коллектив шартноманинг машинасозлар меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисидаги муҳим бандларидан бири шу таҳлитда бажарилди.

(ЎзТАГ).

ҚЎШИМЧА 4, 2 МИЛЛИОН СЎМЛИК

КПСС XXVII съезди қарорларини изчил ҳаётга тадбиқ этиб бораётган Тошкент область ғалла маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошқармаси коллективи ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юқори натижаларга эришмоқда.

Бу муваффақиятга бошқарманинг барча корхоналари коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Социалистик мусобақада пешқадамликни қўлдан бермай келаётган 1-Тошкент ун заводи, 2-, 4-Тошкент ғалла маҳсулотлари комбинатлари ҳамда Янгийўл ун заводи ишчи-хизматчилари ойлик план-топшириқларини барвақт бажариб, барчага ибрат бўлмоқдалар.

Ўз имкониятларини қайта ҳисоблаб чиққан бошқарма ишчилари квартал планига қўшимча яна 4,2 миллион сўмлик турли хилдаги маҳсулотлар реализация қилишиб, маҳсулот сифатини кескин оширдилар.

Н. ИСАЕВ.

БЕШ ЙИЛЛИК ЙЎЛЛАРИДА

—БИР гал шундай бўлди,—деб ҳикоя қилди Чирчиқ шаҳридаги 10-автобаза шофери, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган транспорт ходими Александр Иванович Беспалов, —Чирчиқдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатида юк машинам билан роса бекор турадиган бўлиб қолдим. Қарасам, ҳадеганда юк ортилмайдиган. Юк ортувчилар боши оққан томонда юришибди. Транспортерлар бекор турипти. Диспетчерга бордим, бошқа масъул кишилар билан учрашдим. Хуллас, бу ерда юк ортишнинг ўзига роппа-роса бир соат вақт кетди. Ахир буни узоғи билан 15-20 минутда ортса бўладику! Шунда машина ҳам ортиқча бекор туриб қолмайди, қурувчилар ҳам хурсанд бўлади.

...Ҳа, бундай пайтда Александр Иванович қўл қовуштириб ўтирмайди. У, шоферлар тили билан айтганда, отда бориб пиёда келадиганлардан эмас. У бошқараётган шатакли «КамАЗ» доимо юк билан банд бўлади. Унингча машиналарнинг бекор туриб қолишидан икки томон —биринчидан давлат, иккинчидан ҳайдовчи зарар кўради. Шунинг учун унинг ўзи ҳам тиниб-тинчимайди, бошқаларни ҳам тинчитмайди. Ташаббускорлик, меҳнатсеварлик, шахсий ибрат, керак бўлганда принципиаллик кўрсатиш, ўз сўзини ўтказа билиш Александр Ивановичи учун одатдаги фазилатларга айланиб қолган. У бундай яхши хислатни ёш шоферлар —кечаги ва бугунги шогирдларига ҳам сингдиришга ҳаракат қилади, уларни ҳалол ва виждонан меҳнат қилиш, касбга садоқат руҳида тарбиялайди.

А. И. Беспалов автобазада шофёрлар сардори ҳисобланади. Бригадирнинг қўл остида 20 нафар ҳайдовчи ишлайди. Улар турли ёшдаги, турли характерли кишилар.

Ишлаб чиқаришда бригада аъзоларининг ҳаммаси кўз олдингда бўлади. Ҳар бирининг нима иш қилаётганини билиб ва кўриб турасан. Бироқ шофёрлар бригадаси-чи?.. Бригада бошлиғи улар билан фақат эрталаб ёки кечқурун учрашади. Учрашув қисқа, айтиладиган гаплар лўнда ва конкрет, кимнинг қаерга бориши, нима иш қилиши, қачон ва қаерда учрашишидан нарига ўтмайди. Александр Иванович ишбилармонлиги ва бой тажрибаси туфайли ана шу қисқа фурсатли учрашувлардан самарали фойдаланмоқда. Бундай пайтда у ҳатто ўз ихтиёридаги ҳайдовчиларнинг ҳатти-ҳаракати, ички оламига чуқур назар ташлаб олишга ҳам улгуради.

— Кимнинг характери, унинг кайфияти, айниқса, шоферликда ҳал қилувчи роль ўйнайди, —дейди йигирма беш йиллик меҳнат стажига эга бўлган тажрибали шофер Александр Иванович, — шунга қараб уларни рейсга йўналтирамиз, иш тақсимлаймиз. Ҳушёрлик, соғлом турмуш тарзи ҳаётимиз нормасига айланган. Алексей Барановский, Дамир Сулеев, Владимир Попов, Юрий Голубков, Петр Мелинко каби йигитларимиз ўз касбининг ҳавосини олган, фидокор шоферларимиздан. Улар кунлик юк ташиш ва тушириш ишлари планини муттасил 110—120 процентдан бажаришади. Кўплаб ёқилғи ва бошқа ресурсларни тежаб қолмоқдалар, ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиб, машиналарнинг бекор туриб қолишига йўл қўймаётирлар.

Бу гаплар бригада етакчиси Александр Ивановичнинг ўзига ҳам тааллуқли, албатта. У ҳар куни прицепли «КамАЗ» машинасида 250—300 километрлик масофада юк ташийди.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида «Автомобил воситаларидан фойдаланиш транспортида автотранспорт самарадорлиги оширилсин, бунга биринчи навбатда прицеплар ва ярим прицепларни кенгроқ қўлланиш, унумсиз бекор туриб қолишларни қисқартириш, автомобилларнинг бўш қатнашини ва пропорционал юк ташишини камайтириш ҳисобига эришилсин» дейилади.

Азамат шоферлар Асосий йўналишлардаги ана шу сўзларни ҳаётга тезроқ татбиқ этиш иштиёқи билан меҳнат қилишяпти. Шу мақсадда Александр Иванович ва унинг дўстлари бошқараётган қудратли «КамАЗ»лар беш йиллик йўлларида тинимсиз жавлон урмоқдалар.

И. ЗИМИН.

ЯНГИЧА ШАРОИТДА

ОҚҚЎРҒОН районидаги тўқимачилик-галантерея фабрикаси 3-цехининг бошлиғи, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати Л. А. Клименко суръатни тезлаштириш, самарадорликни ва меҳнат унумдорлигини янада ошириш ҳақида гапириб, цех ишчиларининг диққатини қуйидагиларга қаратди:

— Бу масалалар КПСС XXVII съездида айниқса кескин қўйилганлиги ўзингизга маълум, — деди у.— Дарҳақиқат, партиямиз фан-техника тараққиёти негизида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришни ҳозирги даврнинг муҳим вазифаси деб қарамоқда. Ана шу вазифалардан келиб чиқиб фабрикада, жумладан цехимизда бу соҳадаги ишларни тезроқ ҳал этишимиз керак.

— Тўғри, — деди ишчилардан бири Любовь Анатольевна бошлиқнинг гапини тасдиқлаб. — Шундай муаммолардан бири фабрикада бичув цехининг йўқлигидир. Ахир, токайгача тайёр хом ашёни узоқдан ташиб келтирамиз.

Шундай қилиб иш жойидан жилди. Ҳозирги вақтда фабрикадаги бир қанча цехларда замонавий, янги тикув-бичув машиналари ўрнатиш ишлари жадал олиб борилмоқда.

3-цехда илгарироқ бошланган реконструкция натижалари ҳозирдан ўз самарасини бера бошлади. Бу ерда мавжуд асбоб-ускуналарнинг 50 проценти янгиланди. Айни чоғда улар қатъий ишлаб чиқариш ва технологик интизом асосида ишлатилаётганлиги туфайли қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Масалан, илгари ҳар ойда 115 минг сўмлик кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарилган бўлса, ҳозир технологияни янгилаш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш эвазига ой сайин 190 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилмоқда.

Ишчилар янги технология ва ускуналардан фойдаланишни тезда ўзлаштириб олдилар. Ултуар Умарова, Замира Қўчқорова, Ҳабиба Холиқова каби илғорлар бу соҳада ўрнак кўрсатиб ишлаш билан бирга, райондаги 32-ҳунар-техника билим юртини битириб келган Хатира Қурбонова, Гулчеҳра Исроилова, Сайёра Сариқулова, Феруза Ботирова сингари кўплаб ёш ишчиларга ҳам мураббийлик қилмоқдалр.

А. МУСТАФОЕВ.

✦ Н. АҲРОРОВА ўн бир йилдан бери Тошкент ўйинчоқлар фабрикасида ҳалол ишлаб келмоқда. Шу давр мобайнида ўзининг меҳнатсеварлиги билан коллектив ҳурматига сазовор бўлди. Коммунистик меҳнат зарбдори Н. Аҳророва доим кунлик топшириғини 120 процентдан ошириб бажаришга эришмоқда.

Т. Каримов фотоси.

ЯХШИ БОШЛАШДИ

Директор ишчилар билан салом-алик қилиб, тўппа-тўғри каноп саралаётган истараси иссиқ, ҳаракатлари чаққон аёл ёнига борди.

—Ҳорманг, Адан опа, қалай чарчамаяпсизми? Сизни дирекция ва партком номидан табриклайман. Меҳнатда ажойиб ютуқларга эришаяпсиз. Ишингиздан ёшлар намуна олишмоқда. Сизга раҳматнома эълон қилганмиз. Ҳали эшитасиз. Уни ҳамкасбларингиз ўртасида ўқиб берамиз...

Бу сўзлар оддий ишчининг кўнглини ниҳоятда кўтариб юборди, ишга нисбатан меҳри янада ортди, қалбининг тубидаги аллақандай зўр ишчанлик ва жўшқинлик туйғуларини жунбушга келтирди.

—Ҳа, эътиборда гап кўп экан,-дейди Ғалаба районидаги Гул-луб заводи директори Мирзо Олимжонов. —Ҳали-ҳанузгача биз унинг моҳиятига етарли даражада баҳо бермас эканмиз. КПСС XXVII съезди материалларида: «Корхонада меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришни яхшилаш, интизом ва талабчанликни ошириш билан жиддий шуғулланса, илгари хаёлга ҳам келмаган резервлар аниқланади» деб жуда тўғри таъкидлаб ўтилди. Биз асосий диққат-эътиборни ана шуларга қаратмоқдамиз.

Дарвоқе, яхши сўз, ўз вақтида кўрсатилган рағбат, меҳрибонлик, талабчанлик кишиларни тарбиялайди, уларга ижобий таъсир этади. Мана, Адан опа Абдулазизовадан қиёс. У, илгарилари топшириқларни шунчаки бажарарди. Партком, касаба союз ташкилоти ишчига эътиборни оширди. Натижада унинг ишида ҳам, хулқ-атворида ҳам ўзгариш бўлди. Ҳозир эса илғорлар сафидан ўрин олган. Ҳар куни кўзда тутилган 700 ўрнига, 800-900 килограмм луб толасини саралаб, планларини муттасил ортиғи билан бажариб келмоқда.

Заводда ишнинг муваффақиятини таъминлашда слесарларнинг ҳиссасини алоҳида таъкидлаб ўтмоқ лозим. 26 кишидан иборат бу коллектив ишлаб чиқаришдаги энг муҳим жараёнлар учун масъул. Улар, асосан, «АЛТ» типидаги машина-механизмларни ремонт қилишади, бирор сабаб билан ишдан чиқса тузатишади, хуллас, уларнинг сидқидилдан қилган меҳнатлари унумдорликнинг ошиши ва ишнинг сифатига баракали таъсир кўрсатмоқда. Заводда Шуҳрат Рўзматов, Жалил Дўстматов, Карим Рустамов, Санобар Турдибоева каби слесарлар ҳар куни нормани 110-120 процентдан бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездида илгари сурилган ҳаётий режалар завод ишчиларини янги меҳнат зафарларига руҳлантирмоқда. Улар партиямиз съезди арафасида зарбдор вахтада туриб ишлаб, шу йилнинг ўтган икки ойи планларини муддатидан олдин бажардилар. Маҳсулот ишлаб чиқариш 148 процент, луб толаси ишлаб чиқариш 106,6, узун тола ишлаб чиқариш 240 процент қилиб адо этилди.

Корхона меҳнат аҳли барча резерв ва имкониятларни ишга солиш эвазига ўн иккинчи беш йилликда юксак самарадорликка эришишга қатъий аҳд қилган.

Э. ҲАЙДАРОВ.

ЧОРВАЧИЛИК «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

МЎЛ ОЗУҚА МАНБАИ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

КПССНИНГ XXVII съездида чорвачиликни ўн иккинчи беш йилликда жадал ривожлантириш, унинг озуқа базасини мустаҳкамлаш бош вазифа қилиб қўйилди. Жумладан, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида озуқа ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтириш, озуқа етиштиришни интенсивлаш, экинлар парваришининг прогрессив технологияларини кенг қўлланиш, таркиби ва сифатини тубдан яхшилаш алоҳида уқтирилди.

Областимизда сўнгги йилларда озуқабоп экинлардан мўл ҳосил олишга, ҳар қарич ердан самарали фойдаланишга катта эътибор берилмоқда. Бунда оралиқ экинлари катта роль ўйнаётир. Айни кунларда кўпгина район ва хўжаликларда оралиқ озуқабоп экинларининг жавдар, тритикале, сули, рапс, перко ва бошқа турлари экилиб, мўл ҳосил олиб келинмоқда. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди», К. Маркс номли колхозлар, ТИИИМСХ ўқув хўжалиги, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми, Ғалаба районидаги «Огонёк» ва Волков номли совхозларда апрель ойидаёқ ҳар гектаридан 300—400 центнерга етказиб, кўк масса ўриб олинаётир.

Лекин областдаги барча хўжаликларда ҳам мўл озуқа манбаи бўлган оралиқ экинларини экиш ва парвариш қилишга етарли эътибор берилмаяпти. Шундай ҳоллар ҳам бўляптики, айрим хўжаликлар бу қимматли экинларни номига экиб, борйўғи гектаридан 100—120 центнер ҳосил олишмоқда. Ернинг умрини бекорга ўтказишяпти. Бунинг асосий сабаби оралиқ экинларнинг ўз муддатида экилмаслиги, уруғни нормал қалинликда сепмаслик, ерни сифатсиз тайёрлаш ва парвариш қилиш агротехникасига амал қилинмаётганлигидир.

Эндиликда бундай ўзибўларчиликка барҳам бериш керак. Чунки қишлов тугаш арафасида етилган кўк массани ўриб олиб, молларга едириш мўл-кўл сут соғиб олинишини таъминлайди. Шундай экан, айни кунларда оралиқ экинлар парваришини ҳар томонлама кучайтириш керак. Қуйида шу даврда амалга ошириладиган асосий агротехник тадбирлар ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз.

Маълумки, бу йил қишда ёғингарчилик нормадагидан кам бўлди. Шунинг учун тупроқда нам ўтган йилларга нисбатан 2—2,5 марта кам тўпланди. Оралиқ экинларининг тез ўсиб, ривожланиши учун эса айни пайтда сув жуда зарур. Демак, биринчи галда ишни экинларга минерал ўғит солиб, суғоришдан бошлаш мақсадга мувофиқдир. Бунда азот ўғитини гектарига 100—120 килограмм, фосфорни эса 60—80 килограмм солиш керак. Агар кузда минерал ўғитлар билан озиқлантирилган майдонлар бўлса, у ҳолда ўғитлар миқдорини камайтириш лозим. Бу тадбирни тракторларда, агар майдонлар катта бўлса самолётлар ёрдамида бажариш мумкин. Ўғитланган карталарга тезда сув қўйиш шарт. Айни кунларда мана шу ишларни қанчалик тез ва сифатли амалга оширсак, ҳар гектаридан қўшимча 15 центнергача кўк масса ўриб олиш мумкин бўлади.

Шу даврда уруғлик учун қолдириладиган майдонларни аниқлаб олиш, парваришни шунга қараб ташкил этиш лозим. Масалан, кўк масса учун ўриб олинадиган майдонлардаги экинлар бир-икки марта суғорилса, кифоя. Уруғлик учун ажратилган карталарга камида икки-уч марта сув қўйиш керак. Бунда ҳар гектарига 700—800 куб метр ҳажмида сув сарфланади. Бошоқли оралиқ экинлар (жавдар ва тритикале) бошоқлай бошлагунча, перко ва рапслар эса гуллаш давригача сувга жуда талабчан бўлади.

Кўк масса учун ажратилган майдонлардаги экинларни суғоришни ўриб-йиғиб олишдан 7—10 кун илгари тўхтатиш шарт. Акс ҳолда у ерга механизмлар кира олмай қолиши, натижада ўрим кечикиб кетиши мумкин.

Оралиқ экинларини ўз муддатида ўриб-йиғиб олиш ҳам катта аҳамиятга эга. Масалан, уларни эрта йиғиштириш ҳосилдорликка салбий таъсир кўрсатиши, кечиктириб юбориш ҳосил сифатининг пасайишига сабаб бўлади. Бунда унинг танаси дағаллашиб, кўпи нушхўрдга чиқиб кетади. Шунинг учун жавдар ва тритикале экини бошоқ кўрсатиши билан ўришга киришиш ва узоғи билан 14—16 кунда йиғиштириб олиш лозим. Сулини эса дони сут-мўм пишгунгача ёки 30-35 кун давомида молларга едириш мумкин. Перко, рапслар ҳам гуллай бошлагач 14-16 кун давомида ўрилади. Хуллас, ишни тўғри ташкил этган хўжаликларда қорамолларни, айниқса, соғин сигирларни апрель ойининг бошларидан май ойининг ўрталаригача оралиқ экинлари билан боқиш имкони туғилади. Бунда аввало тезпишар рапс, перко ва жавдарнинг В-116 нави, сўнгра сули, кузги жавдар ва тритикале кўк конвейерга тайёр бўлади.

Оралиқ экинларини йиғиштириш бу йилги шароитда апрелнинг ўрталарига тўғри келади. Ўрим-йиғим ишларида силос ўрадиган комбайн ва КИР-1,5 маркали агрегатлардан фойдаланиш мумкин.

Ҳосили 10—15 апрелгача йиғиштириб олинган майдонларга бемалол пахта экса бўлади. Кейинчалик бўшаган ерларга эса маккажўхори, сорго, соя, шоли, каноп, полиз ва бошқа экинлар экиш тавсия этилади.

Юқорида айтганимиздек, ҳозирданоқ ҳар бир хўжаликда эҳтиёж учун етарли миқдорда серҳосил оралиқ экинлари уруғлигини тайёрлашга жиддий эътибор бериш керак.

М. ПИРМЕТОВ,
ТИИИМСХ деҳқончилик кафедраси доценти, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

«Коммуна» совхози чўпонлари Паркент районида биринчилар қаторида совлиқлардан қўзи олиш планини бажардилар. Хўжалик чорвадорлари 2100 бош совлиқдан пландаги 1980 бош ўрнига 1985 бош соғлом қўзи олишга эришишди.

Бу муваффақиятни қўлга киритишда А. Алматов, М. Мирхаитов, М. Мирсоатов каби чўпонлар салмоқли улуш қўшдилар. Улар ҳозиргача биркитилган совлиқлардан 300-330 бошдан қўзи олишга эришдилар. Совхозда совлиқлардан қўзи олиш плани ошириб бажарилган бўлса-да, мавсум ниҳоясига етгани йўқ. Ҳали болаламаган қўйлар кўп.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

«Паркент» совхози паррандабоқарлари — Ҳадича Салимова ва Шоқосим Юсуфбоевларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли хўжалик тухум тайёрлаш ярим йиллик планини муддатидан илгари адо этди. Давлатга 100 минг донадан зиёд тухум топширилди. Паррандахонадаги кўпгина юмушлар механизация ёрдамида бажарилади. Озуқа тарқатиш, сув бериш, тухумларни йиғиштириб олиш каби ишлар қўл кучисиз уддаланяпти. Шу туфайли бу ерда меҳнат унумдорлиги юқори бўляпти.

М. МИРКАМОЛОВ.

ЕМИШИГА ЯРАША

ТОШКЕНТ районидаги Ильич номли колхоз меҳнаткашлари чорва қишловини намунали ўтказиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ана шу мақсадда озуқадан тежамли фойдаланишга катта аҳамият берилмоқда. Бу ерда махсус назорат группаси тузилган. Группа аъзолари ҳар куни фермада бўладилар. Қолган озуқалардан қай тарзда фойдаланилаётганлигини текширишдан ўтказадилар. Исрофгарчиликнинг олдини олишга қаратилган чоралар кўрадилар.

Ҳозирги кунда фермада 2000 тоннага яқин силос, 600 тонна сенаж, 450 тонна дағал-хашак, 600 тонна хашаки лавлаги, 200 тонна сомон, 14 тонна беда уни бор. Ҳар бир сигирга кунига 15,3 озуқа бирлигида емиш беріляпти. Озуқа тайёрлашнинг сифатига алоҳида эътибор берилаётир. Маҳсулдорлик ортиб бормоқда.

Ақида Мўминова, Гулнора Носирова, Муқаддам Ортиқхўжаевалар мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Улар биркитилган сигирлардан кунига 220—250 килограммдан сут соғиб олмоқдалар.

Т. САФАРОВ.

✦ ҲУРМАТОЙ Мирзақулова Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг тажрибали соғувчиларидан бири. У қарамоғидаги 18 бош соғин сигирнинг ҳар биридан айни кунларда ўртача 8—9 килограммдан сут соғиб олиб социалистик мусобақада ҳам пешқадамликни қўлдан бермай келяпти. Суратда: Ҳ. Мирзақулова.

Ҳ. Аввалов фотоси.

• ХУРОФОТНИ ФОШ ЭТАМИЗ •

ТУРМУШИМИЗ БИДЪАТЛАРДАН ХАЛОС БЎЛСИН

ХАРСАНГТОШГА СИҒИНИБ...

Хизмат юзасидан «Парпи ота»да бир неча марта бўлганмиз. Олмалиқ шаҳрининг чекка қисми ва Оҳангарон райони территориясига туташ ерда, тоғ этагида жойлашган бу жой баъзи текинтомоқлар учун мўмай даромад манбаига айланиб қолган. Баландлиги 3—4 метр келадиган харсанглар уюмидан ҳосил бўлган ғор — «муқаддас зиёратгоҳ»да фарзанд кўрмаган аёллар, ит қопганлар, тушидан қўрққанлар «Парпи ота» қабрини зиёрат қиладилар, ундан «нажот» сўрайдилар. Харсангларни силаб-сийпаб ўпадилар, жонлиқлар сўядилар. Ғордан «ният қилиб» ўтадилар.

Биз бир группа шифокорлар ана шундай зиёратчилардан анчагинаси билан суҳбатлашганмиз. Уларнинг вақтлари беҳуда ўтаётгани, айримлари эса дардни улғайтириб юбораётганлигидан афсусландик.

Суҳбат чоғида 28 ёшли аёл — Мавжуданинг аҳволига, бидъат таъсирига берилиб қолганига жуда ачиндик. У фарзанд кўрмаганлиги учун 5 йилдан бери «Парпи ота»га келиб сиғиниб турар экан.

— Атаганларимни бериб турибман, шу жойнинг ўзида жонлиқ ҳам сўйдик, шайхлар дуосини ҳам олдим, барибир нафи бўлмаяпти, — дейди у кўзига ёш олиб. — Бу йил яна астойдил эътиқод қилиб қолдим.

— Бирон марта бўлса ҳам гинеколог-врачга мурожаат қилдингизми? — сўрадик биз ундан.

— Йўқ, ийманаман, — дея жавоб берди аёл.

— Ҳар йили келиб беҳуда вақт ва пул сарфлагани, жонлиқ сўйгани ийманмайсизми?

— Ундоқ деманг, амаки, қилган-атаганларим бекорга кетмасин тағин, — дейди у астойдил ранжиб.

Сафимиздаги олмалиқлик гинеколог врач Лариса Когай бу аёлга умрини зое ўтказаётганлигини, унга медицина албатта ёрдам бериши мумкинлигини бир амаллаб тушунтира олди. Орадан бир ярим йилча ўтгач, Л. Когай билан учрашганимизда шу аёл ҳақида сўрадик. Мавжуда хурофотнинг «мўъжизаси»дан эмас, медицинадан амалий ёрдам кўрибди. Уни малакали гинекологлар даволашибди. Қизчаси уч ойлик бўлибди.

— «Парпи ота» руҳини шод қилганлиги учунми? — ҳазиллашдик врачга.

— Йўқ, аёллар хасталиги. Қаттиқ шамоллашнинг асорати. Олмалиқ шифохонасига ётқизиб, даволадик.

Шифокорлар билан биз ит тишлаган ўғлини «қутуришдан қутқаргани» «Парпи ота»га олиб келган оҳангаронлик Облоқул ота билан ҳам узоқ суҳбатлашдик. Оёқларининг икки болдир гўшти титилиб кетган бола азобдаю, ота ҳадеб харсангга кафтини теккизиб, ўғлининг пешонасини силайди. Алланималар деб ғорга қараб пичирлайди.

— Тушимда дадам раҳматлик қоронғу қудуқдан бош чиқариб: «болангни жин теккан ит тишлади, тез «Парпи ота»га олиб бор», дедилар, уч кундан бери босиб келаяпмиз, — дайди ит эди, қутуриб қолмаса деб қўрқаман, — дейди ота ташвишли оҳангда.

Отанинг ўғли Музаффарни зудлик билан Оҳангарон районидаги фельдшерлик пунктига олиб келдик. У иситманинг баландлигидан алаҳлаарди. Болага биринчи ёрдам кўрсатилгач, шифохонага ётқизилди.

Ўз тақдирини «Парпи ота» билан боғлаган кўплаб беморлар аҳволи оғирлашгандан кейингина врачга мурожаат қилган, аммо имконият қўлдан бой бериб қўйилган фактлар ҳам учраб турибди. Ҳозир буларни бир-бир санаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

АНИҚ ДАЛИЛЛАР АСОСИДА

Биз «Парпи ота»даги аҳволни тўлароқ ўргангач, Олмалиқ шаҳар санитария маорифи уйи билан ҳамкорликда қатор тадбирларни амалга оширдик. Аввало, «Парпи ота»нинг муқаддас жой эмаслиги, айрим диний кишилар меҳнаткашларни лақиллатиб, уларни ҳайри-эҳсонлари эвазига текин даромад орттираётганликлари ҳақида одамларга далиллар, исботлар билан маълум қилинди. Бундан ташқари «нажот излаб» келганлар, диний сарқитлар таъсирига тушиб қолганлар билан алоҳида иш олиб борилди: уларга бундай уйдирмалар асл моҳияти тушунтириб берилди. Олмалиқ шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг врач-гинеколог, хирург ва терапевтдан иборат шифокорлик бригадаси ҳар ҳафтанинг чоршанба (зиёратчилар кўп келадиган) кунида «Парпи ота»да навбатчилик қилишмоқда. Олмалиқ болалар шифохонасининг педиатрлари Раъно Икромова, Эльмира Нормуродова, Мушарраф Қоражоновалар айниқса фаол иштирок этишаяпти. Олиб борилаётган ана шундай ташкилий ва таъсирчан ишлар натижасида зиёратчилар сони кескин камайди.

Лекин булар ҳали дастлабки қадам холос. Диний урф-одатлар, бидъатларга хотима бериш билан боғлиқ бўлган жиддий вазифалар кўп. Чунки аҳолининг маълум бир қисмига таъсир ўтказаётган юқоридаги каби «муқаддас жой»лар, турли ирим-сиримлар областимизнинг бошқа районларида ҳам бор. Масалан, Ўрта Чирчиқ, Паркент районларида айрим диндорлар шифобахшлиги аллақачон медицина томонидан исботлаб қўйилган булоқ сувларидан ўзларининг сохта табибликларида фойдаланмоқдалар, кишиларни алдамоқдалар. Биз ана шу жойларни ҳам қатъий назорат остига олишимиз; бор ҳақиқатни аҳолига етказишимиз шарт.

Шуни айтиш керакки, аҳоли орасида атеистик тарбияни кучайтириш иши фақат атеист-лекторлар ёки шифокорларгагина боғлиқ эмас. Бу муҳим иш маҳаллий Советларнинг доимий назоратида бўлмоғи, улар қатъият билан иш олиб бормоқлари жуда зарурдир. Қишлоқ, посёлка Советларида янгича урф-одатларни дадилроқ жорий этиш, диний сарқитларга қарши курашишда сусткашликка йўл қўйиляпти.

Атеистик тарбия билан ҳаммамиз ҳамкорликда, аниқ мақсадни кўзлаган ҳолда чинакам шуғуллансакгина турмушимизни диний хурофотлар, зарарли урф-одатлар ва бидъатлар таъсиридан ҳоли этмоғимиз мумкин.

Ж. ХЎЖАЕВ,
область санитария маорифи уйининг бош врачи.
Ф. ТЎРАЕВ,
врач.

МЎЪЖИЗАСИЗ МЎЪЖИЗАЛАР

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли 4-мактабда ташкил этилган «Ёш атеистлар» тўгарагида ўтказиб туриладиган амалий машғулотлар «мўъжизасиз мўъжизалар» деб аталади. Навбатдаги машғулотда тўгарак аъзолари химия фани ўқитувчиси Холида Солиева раҳбарлигида диний ақида тарғиботчиларининг айрим ишонувчан кишиларни лақиллатиш учун ишлатадиган ҳийласини фош этувчи тажриба ўтказдилар. Нашатир спирти билан хлорид кислотаси реакцияси натижасида тутун ҳосил қилинди. Педагог ўқувчиларга сохта табиблар дорихонадан бу моддаларни олиб, гўё инс-жинсларни йўқотиш учун тутун пайдо қилишларини ҳам тушунтириб берди.

Тўйтепа атрофида Кўкбулоқ, Қутирбулоқ ва бошқа булоқлар бор. Дин пешволари улар «муқаддас» ва суви «шифобахш» деб даъво қилишади. «Ёш атеистлар» тўгараги аъзолари ана шу булоқларнинг химиявий анализини текширган тошкентлик олимлар билан учрашдилар. Улар мазкур чашмалар оддий булоқ эканлигини гапириб бердилар. Ўқувчилар булоқ сувидан намуна олиб, мактабдаги химия кабинетида текшириб кўрганларида ўзлари ҳам бунга ишонч ҳосил қилдилар.

Тўгарак аъзолари мактаб ўқувчилари ўртасида атеистик билимларни кенг тарғиб қиляптилар. Бу ишда айниқса Ҳ. Ҳосилов, М. Содиқова, О. Сиддиқова, М. Жумақулов, Г. Ёқубовалар фаоллик кўрсатмоқдалар.

Яқинда район мактаблари агитация бригадаларининг кўриги бўлиб ўтди. Унда 4-мактаб «Ёш атеистлар» тўгараги аъзолари олиб бораётган ишлар ҳаммага намуна қилиб кўрсатилди.

У. ҲАМИДОВ.

ПЛАКАТЛАР БОНГ УРАДИ

Тошкент Кино уйида «Ўзбекистоннинг сиёсий, атеистик ва сатирик плакати» республика кўргазмаси очилди. Бу ерга 45 авторнинг 150 асари қўйилган.

Кўргазмада тинчлик учун, бизнинг умумий катта уйимиз — Ер шарининг эртанги порлоқ куни учун курашга бағишланган плакатлар катта ўрин эгаллаган. Авторлар бу долзарб мавзуни турлича ифода этганлар. Бировлар бу мавзуни сурат чизиқларининг лўндалиги ва аниқлиги билан, бошқалар бўёқларнинг хилма-хиллиги билан ифодалаганлар. Тинчликни ҳимоя қилишга бағишланган совет ҳужжатларидан сатрлар келтирилган плакатлар бонг бўлиб янграйди. Бу асарларнинг авторлари — машҳур мўйқалам усталари В. Евенко, Ф. Кагаров, А. Балканов, Д. Махотин ва ёш рассомлар А. Зиёев, Т. Тахтарова, И. Резниковлардир.

Кўргазмани дастлаб кўздан кечирган кишиларнинг фикри бир хил бўлмоқда: бу ерда намойиш этилаётган плакатларнинг кўп қисми заводлар ва колхозларда, клубларда ва кўчалардаги витриналарда мумкин қадар тезроқ пайдо бўлиши керак.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК БЎЛСИН

Совет Иттифоқи ядро уруши хавфини тугатишга планли равишда, изчил ва қатъий эришиш, халқаро хавфсизликнинг туб проблемаларини ҳал этиш, тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш муддаосини бутун дунёга яна бир бор яққол намойиш этди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг совет телевидениеси орқали сўзлаган нутқини батафсил шарҳлаётган турли мамлакатлар таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари бераётган баёнотларнинг, оммавий ахборот органлари материалларининг асосий мазмуни мана шундан иборат. Ҳали ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш мумкинлиги, аммо бунинг учун зудлик билан ҳаракат қилиш кераклиги, Совет Иттифоқи айни шунга даъват этаётгани шарҳларда таъкидлаб ўтилмоқда.

✦ СОФИЯ. М. С. Горбачевнинг нутқи социалистик ташқи сиёсат олий даражада инсонпарварлигининг, СССР сиёсий ирода кўрсатиб, халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлида дадил ҳаракатлар қилишга тайёр бўлиб турганлигининг ёрқин далилидир, деб таъкидлайди Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси. Қўшма Штатлар ҳамон ижобий жавоб бермаганлигига қарамай, Совет Иттифоқининг сиёсий раҳбарлари КПСС XXVII съезди ҳам тасдиқлаган ўзгармас йўлни, тинчликни сақлаш, ядро уруши хавфини тугатиш йўлини давом эттирмоқдалар.

✦ БЕРЛИН. Совет Иттифоқи инсоният XXI асрни ядро урушидан халос бўлган ҳолда кутиб олиши учун изчиллик билан курашмоқда, деб таъкидлайди ГДРнинг **«Нойес Дойчланд»** газетаси. Худди шу мақсадда Совет Иттифоқи ядро қуролининг ҳамма синовлари тақиқланишини зўр бериб талаб қилмоқда, шундай синовларни тўхтатиш масаласи юзасидан дарҳол музокаралар бошлашни таклиф қилмоқда. Бу — ядровий қуролланиш пойгасини жиловлашнинг бемалол амалга оширса бўладиган аниқравшан чорасидир. Хўш, Вашингтон бунга қандай жавоб бермоқда? Унинг хатти-ҳаракатлари АҚШдаги ҳукмрон гуруҳ ҳарбий-саноат доираларининг ғоят ғаразли манфаатларини инсоният манфаатларидан, шу жумладан Америка халқи манфаатларидан ҳам устун қўяётганидан далолат бериб турибди. Оқ уй ядро қуроли синовларига чек қўйишдан қайсарлик билан бош тортаётганини фақат шундай изоҳлаш мумкин.

✦ ВАШИНГТОН. Совет Иттифоқининг ҳамма ядровий портлатишларни тўхтатишга қилган янги даъвати АҚШнинг ташқи сиёсат маҳкамасида очиқдан-очиқ асабийлик билан кутиб олинди. **Ассошиэйтед пресс** агентлигининг хабар қилишича, Европанинг бир қанча мамлакатлари бўйлаб қилган сафаридан АҚШга қайтиб келаётган АҚШ давлат секретари Ж. Шульц Ирландиядаги Шэннон аэропортида қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш соҳасида Совет—Америка муносабатларидаги «мужмал вазият»ни бартараф қилиш учун «осойишта дипломатия» деб аталган нарсани активлаштириш зарур, деб айтди. Ж. Шульцнинг назарида бундай «дипломатия» проблемаларни «норасмий йўллар орқали» муҳокама қилишдан иборат бўлиши керак эмиш. Шу муносабат билан обзорчилар: хўш, гўё қурол-яроғлар устидан контроллик йўлларини излаш мақсадини кўзловчи «осойишта дипломатия» хусусидаги даъватларни давлат секретарининг ўз баёнотида ядровий синовларни тақиқлаш тўғрисида битим тузиш учун яқин келажакда Европада олий даражада учрашув ўтказишга нисбатан Вашингтоннинг салбий позициясини айни бир вақтда тасдиқлаганлиги билан қандай қилиб қовуштириб бўлади? — деган саволни бермоқдалар.

✦ ПРИНСТОН университетининг олимларидан Д. Стайн билан Фрэнк фон Хиппель маъмуриятга мурожаат этиб, ядровий портлатишларни дарҳол тўхтатишга ва ядровий синовларни ёппасига ва батамом тақиқлаш хусусида шартнома тузиш тўғрисида музокаралар бошлашга чақирдилар, ядровий синовларни тақиқлаш тўғрисида шартнома тузиш мақсадида яқин келажакда Европада олий даражада учрашув ўтказишдан Оқ уйнинг бош тортганлиги масъулиятсизлик билан қабул қилинган қарордир, деди Америка—Совет дўстлиги миллий кенгашининг фахрий ижрочи директори Р. Морфорд. Р. Рейган маъмурияти музокаралар ўтказиш учун сиёсий ирода намоён этмаяпти. Совет Иттифоқининг сабр-тоқати чексиз эмас-ку, ахир.

Америкадаги бир қанча газеталарнинг саҳифаларида газетхонларнинг хатлари босилмоқда, бу хатларда Вашингтон маъмуриятининг салбий позицияси кескин танқид қилинмоқда. Р. Боум **«Ньюсдей»** газетаси саҳифаларида Вашингтоннинг позициясини риёкорлик деб атайди. «АҚШ президенти тинчлик ҳақида гапирмоқда, аммо унинг ишлари фақат қуролланиш пойгасини давом эттиришга ва кучайтиришгагина олиб бориши мумкин», деб ёзади у. «АҚШ ядровий синовларни давом эттириши Совет—Америка музокараларини хавф остида қолдиради ва қуролланиш пойгасини янада кучайтиришга олиб боради, бу пойга эса пировард натижада Ер юзини хароб қилади», деб таъкидлайди **«Филадельфия инкуайрер»** газетасининг ўқувчиси Н. Гартмэн. «Совет Иттифоқининг даъватини рад қилаётган маъмуриятнинг хатти-ҳаракатлари замирида «стратегик мудофаа ташаббуси» деб аталган режанинг тақдири учун хавфсираш туйғуси яшириниб ётганлигига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ», — деб ёзади Америкадаги бошқа бир **«Бостон Глоб»** газетаси.

(ТАСС, 31 март).

КЕСКИН ТАНҚИД ҚИЛИНДИ

✦ БОНН. Бундестагнинг қуролсизланиш ва қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш кичик комиссияси раиси Эгон Бар КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг совет телевидениеси орқали сўзлаган нутқида баён этилган совет таклифларига нисбатан Вашингтон тутаётган йўлни кескин танқид қилди. Совет раҳбарининг яқин вақт ичида АҚШ президенти билан учрашув ўтказиш тўғрисидаги таклифини Рейган шоша-пиша рад қилганлигини мудҳиш қилиқдир, — деди у бугун бу ерда матбуот учун тарқатилган баёнотида. «Вақт ғаниматида қуролланиш пойгасини тўхтатиб қолиш учун қилинаётган ҳамма ҳаракатларга Вашингтондан фақат «йўқ» деган жавобгина эшитилмоқда. Бунинг ўрнига АҚШдагилар ядро қуролини бажонидил синаб кўришга киришмоқдалар», — деб уқтирди ГФРнинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоби.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ НЬЮ-ЙОРК. Рейган маъмурияти Афғонистондаги ва Анголадаги террорчи газандаларга «Стингер» ракеталарини етказиб беришга қарор қилиш орқали ўзининг бутун дунёдаги контрреволюцион кучлар ишбошиси эканини яққол намойиш қилди, деди бу ерда АҚШ тинчлик кенгашининг ижрочи директори Майкл Майерсон. ТАСС мухбири билан суҳбатда у бу қарорнинг шу мустақил давлатларга қарши пинҳона урушларни кучайтириш йўлида Вашингтон қўйган яна бир қадам эканини таъкидлади. Рейган маъмуриятининг хатти-ҳаракатлари унинг маҳаллий можароларни бартараф этишга интилишни мутлақо хоҳламаслигини, Афғонистон ва Ангола халқларининг одам одамни эксплуатация қилмайдиган янги жамиятни осойишта қуришларига имкон бермаслик муддаосини яна бир бор намойиш этади. Ҳозир Оқ уй ўзининг тинчликка интилаётгани ҳақида кўп гапирмоқда. Бироқ, унинг конкрет қадамлари халқаро вазиятни баттар кескинлаштиришга олиб бормоқда.

✦ ДАМАШҚ. Исроиллик қотиллар Тель-Авив томонидан оккупация қилиб олинган Ғазо сектори территориясидаги Ал-Бурейж лагерида фаластинлик ўспиринни ўлдирдилар. Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги Рамаллаҳ шаҳрида босқинчилар студентларнинг намойишини тарқатиб юбориш пайтида қурол ишлатдилар. Фаластинликлардан уч киши оғир жароҳатланди.

(ТАСС).

ОММАВИЙ НАМОЙИШЛАР

✦ ЛОНДОН. Кэмбриджшир графлигидаги Моулзуорт деган жойдаги ҳарбий база ёнида Маргарет Тэтчер кабинетининг милитаристик йўлига қарши жамоатчиликнинг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Вашингтоннинг тазйиқи остида ва мамлакат аҳолиси жуда кўпчилигининг талабларига хилоф равишда консерваторлар ҳукумати берган кўрсатмага мувофиқ Американинг биринчи зарба урадиган қанотли ядровий ракеталари иккинчи туркумини жойлаштириш учун зўр бериб тайёргарлик кўрилмоқда. Бу ракеталарнинг биринчи туркуми АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг Гринэм-Коммондаги базасида жойлаштирилиб, жанговар тайёр ҳолга келтириб қўйилган. Полиция тинч намойишни тарқатиб юбориб, унинг қатнашчиларидан 40 кишини қамоққа олди.

✦ БОНН. Ғарбий Германиянинг Ваккерсдорф шаҳрида АҚШ ва НАТОнинг агрессив йўлига қарши, Американинг космосни ҳарбийлаштириш режаларига ГФРнинг жалб этилишига қарши катта норозилик намойиши бўлди. Бу шаҳарда ядровий чиқитларни қайта ишлайдиган корхона қурила бошлаган эди. 80 мингга яқин намойишчи қуролланиш пойгасини, «самовий урушлар» режаларини қатъиян қоралаш учун, қуролсизланишга ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусларни қўллаб-қувватлаш учун бу ерга келди. Намойишчиларни ҳайдаб юбориш учун полициянинг кучайтирилган нарядлари келтирилди, полиция сув пуркайдиган машиналарни ва кўзни ёшлантирадиган газни ишга солди. Бир неча намойишчи қамоққа олинди.

(ТАСС).

ҲАМОН ИЗЛАШЯПТИ

✦ ВАШИНГТОН. Флорида соҳили яқинида 28 январь куни Канаверал бурунидаги космодромдан учирилганидан кейин орадан 78 секунд ўтиши билан портлаб кетган «Чэлленжер» космик кемасининг парчаларини излаш ишлари давом эттирилмоқда. АП ахборот агентлигининг хабар қилишича, қидирувчи группалар океан тубидан кеманинг қаттиқ ёқилғили тезлаткичи каттакон бўлагини топиб олдилар. Топилган бўлак кеманинг портлашига олиб борган ва носозлик вужудга келган ўнг тарафдаги қаттиқ ёқилғили тезлаткичнинг бўлагими ёки йўқми эканлиги ҳозирча аниқ эмас. Ҳозирги вақтда қидирув ишлари соҳил яқинидаги 480 квадрат миля майдонда олиб борилмоқда. Бу ишда 8 та кема, иккита сув ости кемаси ва иккита йироқдан бошқариладиган сувости аппарати қатнашмоқда.

(ТАСС).

ЧИЛИ меҳнаткашларининг Пиночет ҳарбий-фашистик тузумига қарши намойишлари тўхтовсиз давом этмоқда. Чили ватанпарварлари, бутун Чили халқи Пиночетнинг халққа қарши диктаторлик тузумини ағдариб ташлаш ва демократияни тиклаш учун курашни активлаштиришга қарор қилганлар. Суратда: Сантьягода намойишни тарқатиб юбориш вақтида.

Рейтер—ТАСС телефотоси.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА УЧРАШУВЛАР

Шу кунларда республикамизнинг ижодкор зиёлилари меҳнат коллективларида бўлишиб, КПСС XXVII съезди қарорларини кенг тарғиб қилишда фаол иштирок этмоқдалар. Ана шундай учрашувлар областимизнинг қатор меҳнат коллективларида ҳам бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениеси президиуми раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Асқад Мухтор, Ўзбекистон ССР халқ артисти Тамара Юнусова, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, таниқли рассом Маннон Саидов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Феруза Солиҳова, Алишер Навоий номли театр солисти Гулгина Зокирова, концертмейстери Светлана Паркова, композитор Зумрад Тўйчиева, «Лазги» ансамблининг хонандаси Қўзибой Отажонов ва бошқа санъаткорлар Калинин районидаги «Рассвет» ва Свердлов номли совхозлар, Орджоникидзе районидаги пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати ҳамда Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз меҳнаткашлари билан ижодий учрашувлар ўтказдилар.

Суратларда: (чапдан) ёзувчи Асқад Мухтор Калинин районидаги Свердлов номли совхоз ишчилари орасида; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Феруза Солиҳова шу совхозда бўлган учрашувда рақс ижро этмоқда.

А. ЗУФАРОВ фотолари.

КЕКСА ҒАЗАЛХОНЛАР ИЖОДИДАН

ҚОЙИЛМАН

Муборак СССР—номинг, шараф-шонингга қойилман,
Қуёшдек бахтимиз порлоқ, бу давронингга қойилман.

Ватансан, меҳрибонимсан, ҳаётим, танда қонимсан,
Гўзал жаннат маконим, бахтли ҳар онингга қойилман.

Сенинг мадҳинг жаҳон куйлаб, дегай халқингга салломно,
Зафарлар бирла тўлган еру осмонингга қойилман.

Олиб ер кўксидан олтин, фаровон яшнади халқим,
Яратди нози-неъмат, уста деҳқонингга қойилман.

Замонам, тинч-тотувлик—бебаҳо гавҳар десам арзир,
Элимга келди омад, ҳамма имконингга қойилман.

Улуғ Компартиямга эл чин дилдан дейди минг раҳмат,
Бу гулшанда Ҳамдамий-булбул, ғазалхонингга қойилман.

МУМКИН

Тафаккур айлабон, дунёқарашни ўйлашинг мумкин,
Ғазалхонлик билан эл қалбидан сўз танлашинг мумкин.
Фаросат кўзи бирла англа айни адолатни,
Ўқиб илму камолат йўлидан йўл бошлашинг мумкин.
Ақл-идрок, заковат манбаи — инсонга бу турмуш,
Ҳалол меҳнат этиб элу-юртингни ардоқлашинг мумкин.
Машаққат чекмайин ҳар ишда роҳат бўлмагай асло,
Чидам, сабру қаноатда шижоат айлашинг мумкин.
Замона бўлди хуррамлик, ҳама ўз эркидан мамнун,
Улуғ Компартиям раҳбарлигидан қувнашинг мумкин.
Меҳнату тоза виждоним билан халқ ҳамдами бўлдим,
Олиб ибрат сўзимдан эл аро дил боғлашинг мумкин.

ҲАМДАМИЙ.

ХАЛҚ ЛАПАРЛАРИДАН

МЕН ҲАМ БОРАМАН

ЙИГИТ—
Борган сари ошади
Оқар сувнинг шовқини.
Ҳар ким билавермайди
Муҳаббатнинг завқини.

ҚИЗ—
Иккимиз бирга юрсак
Тоғу чўлу сой билан.
Кўрганлар айтишади:
Ҳулкар юрар ой билан.

ЙИГИТ—
Кўпга хизмат—ёшликнинг
Тенги йўқ, катта бурчи.
Тоғни текис қиларкан
Ёшлик — йигитлик кучи.

ҚИЗ—
Яхшиси бирга боргин,
Осонми мактуб кутиш.
Меҳнат қилсак икковлаб
Осон кўчар қийинлик.

ЙИГИТ—
Нари бормай кўзимдан,
Кулиб турсанг-чи доим.
Ўртоқларинг юлдуздай,
Сен бўлсанг тўлган ойим.

ҚИЗ—
Мен ҳам бўлсам чўлқувар,
Бирга олиб борасиз.
Соғиниб ётиб қолсам,
Уволимга қоласиз.

ЙИГИТ—
Бирга кетай, деди ёр,
Ёр бўлмаса дунё тор.
Кўнгил тўлиб ишласак,
Чўллар бўлади гулзор.

Музайяна АЛАВИЯ ёзиб олган.

ЎЗБЕК СТЕНОГРАФИЯСИНИНГ ОТАСИ

— ДЕМАК, эртага катта йиғилиш бўлади денг, яхши. Битирувчи курс студентларидан икки киши боради. Улар нутқларни тўла-тўкис, бемалол ёзиб олишади...

Муҳиддин ака телефон трубкасини жойига қўйиб улгурмай, хонага икки киши кириб келди.

— Қани, марҳамат, ўтиринглар, — очиқ чеҳра билан уларга жой кўрсатди директор. — Кечаги маслаҳат билан келган бўлсангиз керак? Жуда соз! — Муҳиддин ака стол тортмасидан қоғоз папка оларкан, сўзида давом этди. — Шу хусусда биз ўқитувчилар билан маслаҳатлашиб олдик. Бу фикр уларга маъқул бўлди. Қизларнинг билимлари яхши, машинкада ёзишни анча ўрганиб олишибди. Уларни, албатта, ўқишга қабул қиламиз...

Муҳиддин ака ким билан суҳбатлашмасин, ўзининг фойдали маслаҳатларини берарди, қўлидан келган ёрдамини ҳеч аямасди. У эллик йил мобайнида республика стенография ва машинкада ёзув курсига директорлик қилди.

...М. Муродов меҳнат фаолиятини эндигина бошлаган дастлабки йилларда аввал оддий стенограф бўлиб ишлади. Ёшлик вақтларидаёқ съездларда, қурултойларда, партия конференцияларида, турли мунозараларда стенографлик қилиш билан чиниқди. 1928 йилдан бошлаб унинг ўзи бошқаларни шу соҳа бўйича ўқита бошлади. 1935 йилда эса қайта ташкил қилинган стенография курсига директор бўлди.

Иттифоқимизда биринчи бўлиб давлат бирлашган стенография системасини жорий этган М. Муродов уни ўрта мактабларнинг юқори синфларида, Тошкент Давлат университетида, Тошкент Давлат педагогика институтида ҳамда Тошкент Олий партия мактабининг журналистика бўлимларида ўқитиш ташкилотчиси бўлди. Курсда педагоглар группасини очиб, стенография ва машинкада ёзув ўқитувчиларини тайёрлашга ҳисса қўшди.

Стенографияни билган киши учун машинкада ёзиш шарт деб ёзув машинкаларининг тарқоқ ҳарфлар клавиатурасини тартибга солиш ишига қўл урди. Ўзбекча ёзув машинкалари учун стандарт клавиатура ишлаб чиқди.

Муҳиддин ака раҳбарлик қилган сўнгги ўттиз йил ичида республика стенография ва машинкада ёзув курси 10 мингдан ортиқ секретарь-стенографистка ва машинистка тайёрлаб чиқарди. Ўз касбини севган моҳир устоз Муҳиддин Муродов Ўзбекистонда стенография таълимининг ташкилотчиси сифатида Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» деган шарафли унвонга сазовор бўлди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ва РСФСР Педагогика Жамияти Марказий Совети президиумининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Умрини республика стенография ва машинкада ёзув ишини ривожлантиришга ва шу соҳа кадрларини тайёрлашга бағишлаган М. Муродов хотираси шогирдлари дилларида ҳамон сақланиб келмоқда.

Е. МОРДУХАЕВ,
жамоатчи мухбир.

Бизнинг АХБОРОТ

ЯНА БИР «ҚАЛДИРҒОЧ»

Яқинда Ойбек номли совхознинг 1-бўлимида тожик ансамбли тузилиб, унга «Қалдирғоч» номи берилди.

— Коллективимизга йигирма нафар ёш йигит-қиз бирлашган, — дейди ансамблнинг бадиий раҳбари Х. Эргашева. — Дастлабки парвозлар «Қалдирғоч»нинг истиқболи порлоқ бўлишидан далолат бермоқда. Совхозимиз меҳнаткашлари ҳар бир чиқишимизни зўр мамнуният билан кутиб олмоқдалар. Санъат ихлосмандларига, айниқса, Г. Самарова, Ю. Ҳамроева, Д. Жўраев, Л. Эргашев, В. Жўраев сингари ёшларимиз ижросидаги ўзбек, тожик ва қардош халқ қўшиқлари, куй ва рақслари манзур бўлмоқда. Олдимизда турган ҳозирги вазифа — репертуарни янада бойитишдир. Бугунги барча ҳаракатларимиз ана шу мақсадга қаратилган.

ТЕАТР— ПАХТАКОРЛАРГА

Муқимий номидаги ўзбек Давлат музикали драма театри санъаткорлари тез-тез Бекобод райони пахтакорлари, ишчи-хизматчилари ҳузурига ташриф буюриб турадилар. Улар навбатдаги сафарда «Победа» ва Навоий номли колхоз меҳнаткашлари меҳмони бўлдилар.

Учрашувда К. Саъдуллаевнинг «Олтин даврим» сценарийси асосида тайёрланган музикали спектакль намойиш қилинди. Театр коллективи спектаклдан сўнг томошабинларни қизиқтирган саволларига жавоб бердилар, саҳналаштирилаётган янги асарлар ҳақида сўз юритиб, парчалар ижро этдилар.

Д. ҚОДИРОВА,
Бекобод райони.

МЕТАЛЛУРГЛАР ҲУЗУРИДА

ТОШКЕНТ оперетта театри коллективи бир ҳафта давомида бекободликлар ҳузурида меҳмон бўлди. Металлурглар маданият саройида санъаткорлар бир қатор янги саҳна асарларини намойиш этдилар. Гастрол давомида болаларнинг севимли «Золушка» опереттаси ҳам қўйиб берилди.

С. ГАЗИЗУЛИНА.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1986-87 ўқув йили учун «Умумий таълим мактабларининг 4-8 синфларида меҳнатдан дарс бериш» ихтисоси бўйича

СИРТҚИ БЎЛИМГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига тўлиқ ўрта мактабда танлаган ихтисоси бўйича ишлаётган қизлар қабул қилинади.

Ўқишга кирувчилар директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатларни илова қилиб топширадилар: ўрта маълумот ҳақида аттестат (асл нусхаси), медицина справкаси (яшаш жойидаги даволаш-профилактика муассасаси томонидан берилган 086/У формада), корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг кадрлар бўлими бошлиғи ёки раҳбарлари томонидан имзоланган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, 4 дона фотосурат (бош кийимсиз 3х4 см. ҳажмида).

ПАСПОРТ ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Аризалар 1986 йил 3 апрелдан 30 майгача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ —**3 майдан 15 майгача** (1 давра), **1 июндан 10 июнгача** (2 давра) ўтказилади. **11 июндан 15 июнгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.**

Билим юртига кирувчилар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонлари топширадилар: ОНА ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ (иншо), МАТЕМАТИКА (оғзаки).

ЎҚИШ МУДДАТИ —2 ЙИЛУ 10 ОЙ.

Мурожаат учун адрес: 700081, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 27-уй. Телефон 76-02-56.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ **1986 ўқув йилига**

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ САВДОНИНГ ҚУЙИДАГИ СОҲАЛАРИ БЎЙИЧА МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

барча профилдаги озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича юқори малакали контролёр-кассир ва сотувчилар.

БУ ГРУППАЛАРГА 17 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ҚИЗЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. **Ўқиш муддати— 6 ой.**

Уни битирганларга «Контролёр-кассир» ёки «сотувчи» ихтисоси берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

МАШҒУЛОТЛАР ҲАР БИР ГРУППА КОМЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Шунингдек, озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларга тугалланмаган ўрта (8,9-синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар ҳам кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади. **Ўқиш муддати — 8 ой.**

Контролёр-кассир ва кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларнинг тингловчиларига ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ БАРЧА ГРУППАЛАРГА РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН ҚИЗЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Республика ўқув-курс комбинатининг барча группаларига ҳужжатлар қабул қилиш, шунингдек группаларда ўқиш бутун йил давомида, узлуксиз равишда олиб борилади. Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Тингловчилар шаҳарнинг энг яхши савдо корхоналарида — Тошкент Бош универсал магазини—ГУМда, Тошкент шаҳридаги «ГАСТРОНОМ» магазинларида практика ўтказадилар.

Ўқув-курс комбинатининг барча группаларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар-жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, характеристика.

Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов райони, Чилонзор массиви, Бобир кўчаси, 3-уй (13,70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами касалхонаси», 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекатлари). Телефон 78-44-30.

«Тоҳир ва Зуҳра» чорлайди

Тошкентликлар «Тоҳир ва Зуҳра» магазинини яхши биладилар. У бироз танаффусдан кейин, бошқа жойда — Муқимий кўчаси, 1-уйда ўз эшикларини қайтадан очди.

Унинг нафақат адресигина ўзгарди, холос. Магазиннинг ташқи ва ички кўриниши — витриналар, савдо зали, ускуналари янада такомиллашди.

Умумий саҳни 850 квадрат метрдан иборат кенг ва файзли савдо залида газламалар ва бош кийимлар, пальто ва костюмлар, плашч, ва курткалар, кўйлаклар, шим бўлимлари қулай жойлашган.

Магазин ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулида ишлаётганлиги учун исталган молни қўлга олиб кўздан кечириш, кийиб кўриш мумкин. Сотувчи-консультантлар бу борада сизга яқиндан ёрдам берадилар.

МАГАЗИНДА ГАЗЛАМАЛАРНИ БИЧИБ БЕРИШ СТОЛИ ҲАМ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН.

Танаффус — 14 дан 15.00 гача, душанба — дам олиш куни.

(Магазин 4, 7, 9, 28, 24 трамвайлар, 2, 6, 13-троллейбуслар, 3, 34, 50, 54, 70, 57, 58-автобусларнинг «Тошкент тўқимачилик комбинати» бекатида).

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ (телефон 78-93-02).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

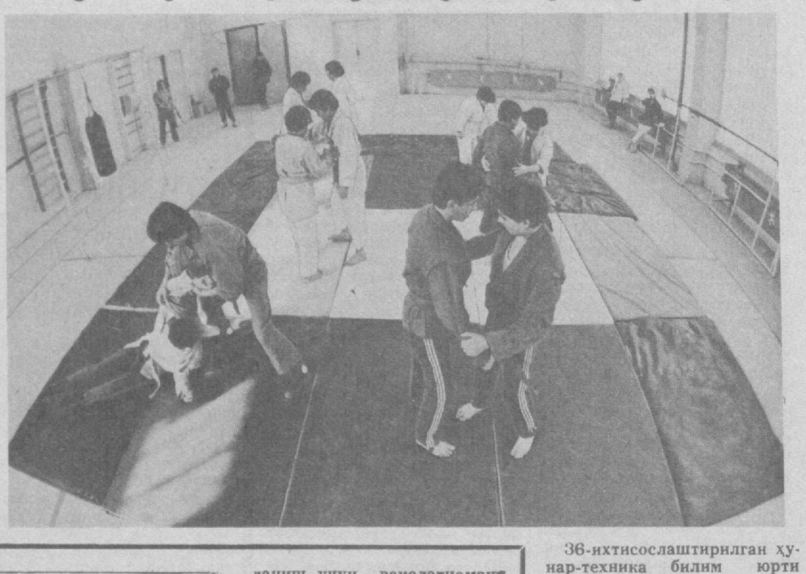

36-ихтисослаштирилган ҳунар-техника билим юрти Тошкент трактор заводи учун мутахассислар тайёрлайди. Билим юртининг педагоглари бўлажак машинасозлар жисмонан бақувват, чиниққан бўлишларига ҳаракат қилмоқдалар. Ана шу мақсадда бу ерда яратилган спорт зали турли мусобақалар ўтказиш имконини беради.

Суратларда: дзю-до секциясида машғулот пайти.

Ф. Қурбонбоев фотолари.

(ЎзТАГ).

Шахмат

МИХАИЛ САЛТАЕВ РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНИ

□ ШАХМАТ бўйича республика олий лига чемпионати ниҳоясига етди. Бунда турли кўнгилли спорт жамиятларининг 16 аъзоси дона сурди.

Мусобақа бошланишиданоқ пешқадамликни қўлга олган чирчиқлик спорт мастери Михаил Салтаев бутун биринчилик давомида олдинда борди ва 15 имкониятдан 11 очко тўплаб 1986 йилги республика чемпиони фахрий унвонига сазовор бўлди. Тошкентлик спорт мастери Валерий Логинов ғолибдан бир очко кам тўплаб иккинчи ўринни эгаллади. Чирчиқлик мастерликка номзод Яков Гейслер учинчи бўлди.

ФУТБОЛ

«ПАХТАКОР» ХОТИРА СОВРИНИ УЧУН

□ ҲАР ЙИЛИ эрта баҳорда ўтказиладиган бу турнир оммавийлашиб қолди. Бу галги мусобақада 17 команда майдонга тушди. Аввалига уч группада саралаш ўйинлари ўтказилди. Янгийўлнинг «Соҳибкор», Ангреннинг «Шахтёр», Самарқанднинг «Динамо», Наманганнинг «Автомобилист» коллективлари муваффақиятли қатнашиб, ярим финалга йўлланма олишди.

Соврин эгаси 11 август — Бутуниттифоқ физкультурачилар кунида аниқланадиган бўлди.

СПАРТАКИАДА ҒОЛИБЛАРИГА МУКОФОТ

Ўзбекистон спартакиадаси ғолиблари ва совриндорлари етти юз комплект олтин, кумуш ва бронза медаль оладилар. Бу мукофотлар тошкентлик рассом Валерий Ворохов эскизлари асосида Москвада зарб этилди.

Ўзбекистон ССР Давлат байроғи фонида югуриб кетаётган спортчи тасвири туширилган. Унинг атрофида «1986» рақами ҳамда «Ўзбекистоннинг XX спартакиадаси» ёзуви бор. Медалнинг иккинчи томонини Октябрь рамзи безаган: афсонавий «Аврора» крейсери қуёш ёғдусида тасвирланган бўлиб, «1917—1987» рақамлари туширилган. Республика спортининг бу катта байрами Улуғ Октябрнинг ана шу шонли санасига бағишланади.

Мукофотлар шахсий ва команда биринчилигида ҳурмат шоҳсупасига кўтарилган спортчиларга тантанали вазиятда топширилади.

Мусобақаларнинг якунловчи босқичида қатнашиш ҳуқуқини олган спартакиада қатнашчиларига ёдгорлик нишонлари берилади.

(ЎзТАГ мухбири).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ? ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Газетхонларнинг саволларига 1-Тошкент шаҳар нотариал конторасининг катта нотариуси, «Тошкент ҳақиқати» жамоатчи консультация бюросининг аъзоси Х. ХОЛМАТОВА жавоб беради.

САВОЛ: шахсий машинани бошқа кишига ўтказиш тартиби қандай?

Р. РИХСИЕВ,
Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: шахсий енгил автомашиналарни иккинчи бир кишига фақат совға сифатида нотариал тартибда шартнома тузиш йўли билангина ўтказиш мумкин.

Нотариал тартибда битим (шартнома) тузилиши лозим бўлган ҳолларда давлат нотариуси бу масалага юзаки қараши мумкин эмас.

Совға қилмоқчи бўлган шахснинг яшаш шароити ҳамда оилавий аҳволига ва тарафларнинг ўзаро муносабатларини синчиклаб текшириш лозим. Булардан ташқари совға қилувчи шахснинг асосий мақсади ва совға қилишга ундаган асосий сабабларнинг ҳақиқий эканлигини аниқлаш керак. Шу билан бирга тасдиқланиши керак бўлган битимнинг (шартноманинг) мазмун жиҳатдан қонун талабларига мос бўлиши ҳамда тарафларнинг ҳақиқий ниятларига жавоб берадиган ҳолатда тайёрланганлигини текшириш зарур. Шахсий автомашиналарни оила аъзоларидан бошқа кишиларга ҳадя сифатида шартнома билан ўтказиш сабабларини синчиклаб аниқлаш вазифаси давлат нотариусига юклатилган.

Ҳадя қилиш шартномаси тузилишида тарафлар ўртасида ҳеч қандай пул муомаласи аралашмаган бўлиши керак. Ҳадя шартномаси тузмоқчи бўлган оила аъзолари ўзлари яшаб турган райондаги давлат нотариусларига мурожаат этадилар. Агар ҳадя алоҳида яшовчи ака-укаларга қилинмоқчи бўлса, у ҳолда шартнома тузиш учун Тошкент шаҳар биринчи давлат нотариал конторасига мурожаат этишлари мумкин.

●

САВОЛ: шахсий автомашинадан фойдаланиш имконини берадиган ваколатнома (доверенность) кимларга ва қандай тартибда расмийлаштирилади?

У. ЭРМОНОВ,
Чирчиқ шаҳри.

ЖАВОБ: шахсий автомашина эгаси бу мулкидан вақтинча фойдаланиш учун ваколатномани автомашинани бошқариш учун махсус гувоҳномаси бор бўлган кишига бериши мумкин.

Аммо юқорида айтилганидек, давлат нотариуслари бунинг сабабларини аниқлаши, шундай битимнинг мазмуни ва унинг оқибатларини тарафларга тушунтириб бериши лозим.

Қонун бўйича тасдиқланган ваколатноманинг энг узоқ муддати 3 йилдан ошмаслиги керак. Агар шу муддат ичида ваколат берган киши вафот этса, берилган ваколат ўз кучини йўқотган ҳисобланади.

●

САВОЛ: агар нотариус машинадан вақтинча фойдаланиш учун ваколатномани расмийлаштиришни рад этса, шикоят қилиш тартиби қандай?

Ф. СОБИРОВ,
Янгийўл райони.

ЖАВОБ: давлат нотариуслари бир оила ўртасида умумий фойдаланиш шарти билан бериладиган ваколатномаларни тасдиқлашни рад қилолмайдилар. Аммо автомашинани бошқа шаҳарларга ваколат билан олиб кетмоқчи бўлган узоқ қариндошларга берилмоқчи бўлган ваколатларни тасдиқлашни рад қилишлари мумкин. Чунки автомашина ҳар бир хонадоннинг шахсий эҳтиёжи учун ишлатилиши лозим, бировга ҳадя сифатида ёки ваколат бериш учун сотиб олинмайди.

Баъзи бир узрли сабабларга кўра автомашинани қайта сотиш учун махсус савдо магазинларига мурожаат этишлари мумкин. Бундай ҳолларда давлат нотариуси ваколатни тасдиқлашни рад қилганлиги ҳақида махсус қарор чиқариши ва унда рад қилиш сабабларини кўрсатиши лозим.

Қарор мазмунидан норози бўлган шахс давлат нотариал конторнаси жойлашган район халқ судига шикоят билан мурожаат қилишга ҳаққи бор.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

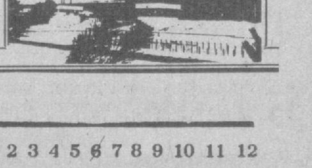

Р. 08675. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1575. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12